Karaliaus Saliamono PATARLĖS

Karaliaus Saliamono PATARLĖS

"Tikėjimo žodis"
Vilnius 2001

UDK 22
Ka 389

KARALIAUS SALIAMONO
PATARLĖS

Vertė Gabrielius Lukošius
Dailininkas Romualdas Inčirauskas

ISBN 9986-675-38-3

PRATARMĖ

Legendomis virtę karaliaus Saliamono turtai ir šiandien kelia susidomėjimą daugeliui žmonių. Apie jo išmintį bei šlovę sklando daugybė prasimanytų istorijų. Tačiau Šventasis Raštas mums liudija apie tikrąjį karalių Saliamoną ir ypatingą, Dievo jam suteiktą, išmintį. Saliamonas paveldėjo savo tėvo, karaliaus Dovydo, sostą. Tėvas nuo vaikystės mokė jį vertinti išmintį ir siekti jos visomis išgalėmis. Tapęs karaliumi, Saliamonas su visais savo valdininkais nuvyko prie Dievo palapinės, kurią pagal Viešpaties nurodymus buvo padaręs Mozė, ir ant aukuro, esančio priešais palapinę, paaukojo tūkstantį deginamųjų aukų. *"Tą pačią naktį Dievas pasirodė Saliamonui ir jam tarė: 'Prašyk, ką Aš galėčiau duoti'. Saliamonas atsakė Dievui: 'Tu parodei mano tėvui Dovydui didelį gailestingumą ir mane padarei karaliumi jo vietoje. <...> Duok man išminties ir pažinimo, kad galėčiau įeiti ir išeiti prieš šitą tautą. Kas galėtų teisti šią Tavo tautą, kuri yra tokia didelė?' Dievas atsakė Saliamonui: 'Kadangi tai buvo tavo širdyje ir tu neprašei turtų, garbės ar savo priešų gyvybės ir net ilgo amžiaus, bet prašei išminties bei pažinimo, kad galėtum teisti mano tautą, kurios karaliumi tave padariau, tai tau yra suteikta išmintis ir pažinimas. Ir Aš duosiu tau turtų bei garbės, kokių neturėjo joks karalius iki tavęs ir neturės po tavęs'"* (2 Krn 1,7-8.10-12).

Noras išversti karaliaus Saliamono patarles kilo maždaug prieš aštuonerius metus. Tuo metu

Senasis Testamentas dar nebuvo išleistas šiuolaikine lietuvių kalba. Karaliaus Saliamono patarlės buvo ta Šventojo Rašto dalis, kurią norėjosi dažniau paskaityti. Bandant išsiaiškinti tikslesnę patarlių prasmę tekdavo vartyti įvairius anglų bei rusų kalbų vertimus. Tuomet ir kilo sumanymas, naudojantis hebrajų – anglų kalbų žodynais bei daugybe Biblijos vertimų į anglų bei rusų kalbas, išversti Saliamono patarles į lietuvių kalbą. Praėjo nemažai laiko. Darbas tai pajudėdavo sparčiau, tai sustodavo. Per tuos metus buvo išleista net pora Šventojo Rašto vertimų šiuolaikine lietuvių kalba. Tačiau pradėto darbo nesinorėjo numesti. Manau, kad dar vienas Saliamono patarlių vertimas mus tik praturtins ir padės kiek kitaip pažvelgti į dieviškos išminties lobyną.

Gabrielius Lukošius

1 SKYRIUS

1 Izraelio karaliaus, Dovydo sūnaus,
Saliamono patarlės.
2 Jos surašytos, kad suteiktų išminties,
sudraustų ir auklėtų, padėtų suprasti
išmintingus posakius,
3 išmokytų išmintingai elgtis, pažinti
teisumą, teisingumą ir bešališkumą.
4 Kad paprastieji įgytų sumanumo, o
jaunuoliai – supratingumo ir įžvalgumo.
5 Išmintingas klausydamas taps išmintinges-
nis, ir protingas ras išmintingų patarimų,
6 kad suprastų patarles ir pamokymus,
išminčių žodžius ir mįsles.
7 VIEŠPATIES baimė yra išminties pradžia,
bet kvailiai niekina išmintį ir pamokymus.
8 Mano sūnau, klausyk savo tėvo nurodymų
ir nepaniekink savo motinos pamokymų,
9 nes tai vainikuos tave malone, bus puoš-
nus vėrinys tavo kaklui.
10 Mano sūnau, jei tave vilios nusidėjėliai,
neklausyk jų ir nepritark jiems.
11 Jei jie sakys: "Eime kartu tykoti kraujo ir
ruošti pasalą nekaltam žmogui.
12 Prarykime juos gyvus kaip pragaras, visai
kaip tuos, kurie žengia į kapą.
13 Mes rasime daug brangaus turto, pripildy-
sime grobiu savo namus.
14 Su mumis mesi dalybų burtą, ir mūsų
pinigai bus bendri".
15 Mano sūnau, neik jų keliu, sulaikyk kojas

nuo jų tako,
nes jų kojos bėga į pikta ir skuba pralieti 16
kraują.
Juk veltui tiesiamas tinklas paukščiams 17
matant.
Jie tykoja savo pačių kraujo, ruošia 18
pasalas savo gyvybei.
Tokie yra takai kiekvieno, kuris godus 19
svetimo turto, nes šis atima jo savininkų
gyvybę.
Išmintis šaukia gatvėse, aikštėse pakelia 20
balsą.
Ji šaukia pagrindinėse susibūrimo vietose, 21
miesto vartuose išsako savo žodžius:
"Kaip ilgai jūs, tamsuoliai, mėgsite savo 22
neišmanymą; jūs, šaipūnai, džiaugsitės
savo patyčiomis; jūs, kvailiai, nekęsite
pažinimo?
Atkeipkite dėmesį į mano įspėjimus, tai 23
išliesiu jums savo dvasios, duosiu suprasti
savo žodžius.
Kadangi aš šaukiau, o jūs pasipriešinote, 24
aš ištiesiau ranką, bet niekas nekreipė
dėmesio,
kadangi jūs paniekinote mano patarimus 25
ir nepaisėte mano perspėjimų,
tai ir aš juoksiuos iš jūsų žlugimo, tyčio- 26
siuos, kai jus apims baimė,
kai siaubas užgrius kaip audra ir pražūtis 27
užklups kaip viesulas, kai ateis sielvartas ir
vargas.
Tuomet jie šauksis manęs, bet aš neatsi- 28
liepsiu, nuo ankstyvo ryto ieškos manęs ir
neras,

29 nes jie nekentė pažinimo ir atsisakė bijoti
VIEŠPATIES,
30 neklausė mano patarimų ir paniekino
mano barimą.
31 Todėl jie valgys savo kelių vaisius ir
pasisotins savo sumanymais.
32 Neišmanėlius sunaikins jų užsispyrimas, ir
kvailius pražudys jų nerūpestingumas.
33 Kas manęs klauso, gyvens saugiai, bus
ramus ir nebijos blogio".

2 SKYRIUS

Mano sūnau, jei priimsi mano žodžius ir 1
laikysi paslėpęs širdyje mano įsakymus,
jei atidžiai klausysies išminties ir savo 2
širdį nukreipsi į išmanymą,
jei šauksies supratimo ir pakelsi balsą, 3
prašydamas išmanymo,
jei sieksi jo kaip sidabro ir ieškosi kaip 4
paslėptų lobių,
tai suprasi VIEŠPATIES baimę ir rasi Dievo 5
pažinimą.
Nes VIEŠPATS teikia išmintį, iš Jo lūpų 6
ateina pažinimas bei išmanymas.
Jis laiko tikrąją išmintį teisiesiems, Jis yra 7
skydas dorai gyvenantiems.
Jis saugo teisingumo takus ir sergi šventų- 8
jų kelius.
Tuomet tu suvoksi teisumą, teisingumą ir 9
bešališkumą, suprasi kiekvieną gerą taką.
Kai išmintis įeis į tavo širdį ir pažinimas 10
bus malonus tavo sielai,
įžvalgumas sergės ir išmanymas apsaugos 11
tave,
kad išgelbėtų nuo pikto kelio, nuo klaidi- 12
nančiai kalbančio žmogaus,
nuo tų, kurie palieka doros kelią, jog 13
vaikščiotų tamsos keliais,
nuo tų, kurie džiaugiasi darydami pikta ir 14
žavisi blogio iškrypimu,
kurių keliai kreivi ir takai vingiuoti; 15

16 kad išgelbėtų tave nuo svetimos moters,
nuo svetimosios, meilikaujančios savo
žodžiais,
17 kuri palieka savo jaunystės vadovą ir
pamiršta savo Dievo sandorą,
18 nes jos namai veda į mirtį ir jos takai –
pas mirusiuosius.
19 Visi, kurie įeina pas ją, nebegrįžta ir
nebepasiekia gyvenimo takų.
20 Kad tu vaikščiotum geru keliu ir laikytu-
meisi teisiųjų tako,
21 nes teisieji gyvens žemėje, ir nekaltieji
pasiliks joje.
22 Tačiau bloga darantieji bus pašalinti iš
žemės, ir klastingieji iš jos išrauti.

3 SKYRIUS

Sūnau, nepamiršk mano mokymo, tavo 1
širdis tesaugo mano įsakymus,
nes jie prailgins tavo dienas, pridės tau 2
gyvenimo metų ir ramybės.
Teneapleidžia tavęs gailestingumas ir 3
tiesa, užsirišk juos sau ant kaklo, įsirašyk į
širdies plokštę.
Taip atrasi palankumą bei gerą įvertinimą 4
Dievo ir žmonių akyse.
Pasitikėk VIEŠPAČIU visa širdimi ir 5
nesiremk savo išmanymu.
Visuose savo keliuose pažink Jį, tai Jis 6
nukreips tavo takus.
Nebūk išmintingas savo paties akyse, 7
bijok VIEŠPATIES ir šalinkis blogio.
Tai bus sveikata tavo kūnui ir atgaiva tavo 8
kaulams.
Pagerbk VIEŠPATĮ savo turtu ir pirmaisiais 9
viso derliaus vaisiais.
Tai tavo aruodai bus kupini, jaunu vynu 10
bus perpildyti tavo spaustuvai.
Mano sūnau, neatmesk VIEŠPATIES 11
pamokymų ir nenuliūsk Jo baramas.
Nes kurį VIEŠPATS myli, tą pabara, kaip 12
tėvas auklėdamas sūnų, kuriuo džiaugiasi.
Palaimintas žmogus, kuris randa išmintį ir 13
įgyja išmanymo.
Nes ją įsigyti naudingiau, nei įgyti sidab- 14
ro, ir ji atneš daugiau pelno negu geriau
sias auksas.

15 Ji brangesnė už perlus, su ja nesulygina-
ma visa, ko galėtum trokšti.
16 Dešinėje jos rankoje – ilgas amžius, o
kairėje – turtai ir garbė.
17 Jos keliai malonūs, ir visi jos takai –
ramybė.
18 Ji – gyvybės medis visiems, kurie ją pagau-
na, ir laimingi tie, kurie ją išsaugoja.
19 VIEŠPATS išmintimi padėjo žemės pama-
tus, išmanymu sutvirtino dangus.
20 Jo žinojimu buvo atvertos gelmės, ir
debesys laša rasa.
21 Mano sūnau, saugok sveiką nuovoką ir
įžvalgumą, neišleisk jų iš akių,
22 nes tai bus gyvybė tavo sielai ir puošmena
tavo kaklui.
23 Tada tu saugiai vaikščiosi savo keliu, ir
tavo koja nesuklups.
24 Kai gulsiesi miegoti, nebijosi, tavo miegas
bus saldus.
25 Ilsėsiesi ir neišsigąsi staigaus sąmyšio nei
piktųjų siautėjimo, kai jis ateis,
26 nes VIEŠPATS bus tavo viltis ir saugos tavo
kojas, kad neįkliūtum.
27 Neatsakyk geradarystės tam, kuriam dera
ją padaryti, kai tavo ranka tai pajėgia.
28 Nesakyk savo artimui: "Eik ir sugrįžk,
rytoj tau duosiu", kai turi su savimi.
29 Neplanuok pikta prieš savo artimą, kai jis
pasitikėdamas gyvena šalia tavęs.
30 Nesibark be reikalo su žmogumi, kai jis
nepadarė tau nieko blogo.
31 Nepavydėk smurtaujančiam žmogui ir
nesirink nė vieno iš jo kelių.

VIEŠPATS bjaurisi ydingu žmogumi, bet 32
Jis artimas teisiajam.
VIEŠPATIES prakeikimas pikta darančiųjų 33
namams, o teisiųjų namus Jis laimina.
Jis išjuokia pašaipūnus, o prispaustiesiems 34
teikia malonę.
Išmintingieji paveldės garbę, o kvailųjų 35
pasiaukštinimas užsibaigs gėda.

4 SKYRIUS

1 Klausykite, vaikai, tėvo pamokymo,
būkite atidūs, kad įgytumėte išmanymo.
2 Duodu jums gerą mokymą, neapleiskit
mano nurodymų,
3 nes ir aš buvau savo tėvo sūnus, labai
mylimas, vienintelis savo motinos akyse.
4 Jis mokė mane sakydamas: "Tepriima
tavo širdis mano žodžius, laikykis mano
įsakymų ir būsi gyvas.
5 Įsigyk išminties, įsigyk išmanymo, neuž-
miršk mano žodžių ir nenukrypk nuo jų.
6 Neapleisk jos, ir ji tave globos, mylėk ją,
ir ji tave saugos.
7 Svarbiausia – išmintis. Įsigyk išminties, už
visą savo turtą įsigyk išmanymo.
8 Vertink ją, ir ji išaukštins tave, ji suteiks
tau garbę, kai ją stipriai apglėbsi.
9 Ji vainikuos tavo galvą malone, duos tau
šlovės karūną.
10 Klausyk, mano sūnau, priimk mano
žodžius, ir tau bus padauginta gyvenimo
metų.
11 Išminties kelią nurodau tau, vedu tave
tiesiais takais.
12 Kai eisi jais, tavo žingsniai nebus suvaržy-
ti, ir bėgdamas nesuklupsi.
13 Tvirtai laikykis pamokymo ir neapleisk jo,
saugok jį, nes jis – tavo gyvybė.
14 Nestok ant bedievių tako ir neik piktųjų
keliu.

Venk jo ir nevaikščiok juo, pasitrauk nuo 15
jo ir praeik pro šalį.
Jie neužmiega nepadarę pikta, ir miegas iš 16
jų atimamas, kol ko nors neįstumia
nelaimėn.
Jie valgo neteisybės duoną ir geria smurto 17
vyną.
Bet teisiųjų takas kaip skaisti šviesa, kuri 18
šviečia vis ryškiau ir ryškiau iki tobulos
dienos.
O piktųjų kelias kaip tamsa, jie nežino, 19
ant ko suklumpa.
Mano sūnau, atkreipk dėmesį į mano 20
žodžius, palenk ausį mano pamokymams.
Tenesitraukia jie nuo tavo akių, saugok 21
juos savo širdyje,
nes jie yra gyvybė tiems, kurie juos randa, 22
ir sveikata visam jų kūnui.
Su visu stropumu saugok širdį, nes iš jos 23
teka gyvenimo versmė.
Atstumk nuo savęs suktai kalbančią 24
burną, ir ydingos lūpos tebūna toli nuo
tavęs.
Tegul tavo akys žiūri tiesiai, ir akių vokai 25
tebūna nukreipti tiesiai prieš tave.
Apgalvok taką savo kojai, ir visi tavo 26
keliai tebūna tiesūs.
Nenukrypk nei dešinėn, nei kairėn, 27
patrauk savo koją nuo pikto".

5 SKYRIUS

1 Mano sūnau, būk dėmesingas mano
išminčiai, palenk ausį mano išmanymui,
2 kad išsaugotum įžvalgumą ir tavo lūpos
sergėtų pažinimą.
3 Kaip varvantis medus svetimos moters
lūpos, ir jos burna švelnesnė už aliejų.
4 Bet jos vaisiai kartūs kaip metelė ir
aštrūs kaip dviašmenis kalavijas.
5 Jos kojos žengia į mirtį, jos žingsniai veda
tiesiai į mirusiųjų buveinę.
6 Jai nerūpi gyvenimo kelias, jos keliai
nepastovūs, ir tu negali jų suprasti.
7 Taigi, mano vaikai, klausykite manęs ir
nesitraukite nuo mano burnos žodžių.
8 Atitolink nuo jos savo kelią, nesiartink
prie jos namų durų,
9 kad neatiduotum savo gyvybės kitiems ir
savo metų negailestingajam;
10 jog svetimieji nesisotintų tavo gėrybėmis
ir nebūtum samdiniu svetimojo namuose;
11 kad tu galiausiai neturėtumei vaitoti,
išsekinęs kūną bei jėgas,
12 ir sakyti: "Kodėl nekenčiau perspėjimų ir
mano širdis niekino pabarimą,
13 kodėl neklausiau savo mokytojų balso,
nepalenkiau savo ausies prie tų, kurie
mane mokė?
14 Aš kone patekau į visokias nelaimes
bendruomenės ir susirinkimo akivaizdoje".

Gerk vandenį iš savo šulinio, tekantį 15
vandenį iš savo šaltinio.
Ar turėtų lietis tavo versmės lauke ir 16
gatvėse tavo vandens srovės?
Tegul jos priklauso tik tau vienam, neda- 17
link jų svetimiesiems.
Tebūna palaimintas tavo šaltinis, džiaukis 18
savo jaunystės žmona,
meilia gazele ir grakščia stirna; jos glėbyje 19
visuomet malšink savo troškulį ir žavėkis
jos meile.
Kodėl, mano sūnau, turėtum žavėtis 20
svetimąja ir glaustis nepažįstamos glėbyje?
Juk žmogaus keliai yra VIEŠPATIES aki- 21
vaizdoje, Jis įvertina visus jo takus.
Nusikaltėlis bus sugautas savo paties 22
nusikaltimų ir surištas savo nuodėmių
virvėmis.
Jis mirs, nes nepriima pamokymų ir dėl 23
didelio savo kvailumo paklysta.

6 SKYRIUS

1 Mano sūnau, jeigu tu sutikai laiduoti už savo artimą ar pasižadėdamas padavei ranką svetimam,
2 tai įsipainiojai savo kalbomis ir esi sugautas savo lūpų žodžiais.
3 Daryk štai ką, mano sūnau, – gelbėkis, nes esi pakliuvęs į savo artimo rankas, eik, nusižemink ir maldauk savo artimą.
4 Neleisk miegoti savo akims, ir tavo akių vokai teneužsimerkia.
5 Spruk lyg stirna nuo medžiotojo, lyg paukštis iš paukštgaudžio rankos.
6 Tinginy, eik pas skruzdę, įsižiūrėk į jos kelius ir tapk išmintingas.
7 Nors ji neturi nei vadovo, nei prižiūrėtojo, nei valdytojo,
8 vasarą parūpina sau duonos ir derliaus metu maisto.
9 Kiek ilgai, tinginy, gulėsi? Kada kelsies iš savo miego?
10 Truputį pamiegosi, truputį pasnausi, truputį pagulėsi susidėjęs rankas,
11 ir skurdas ateis kaip pakeleivis, stoka – kaip ginkluotas plėšikas.
12 Piktavalis žmogus, nedorėlis, vaikščioja klastingai kalbėdamas,
13 merkia akį, trypia kojomis, rodo pirštais.
14 Klasta jo širdyje, jis rezga pikta, visą laiką sėja nesantaiką.

Todėl staiga ateis jo pražūtis, ūmai jis 15
palūš, ir niekas nebegalės jam padėti.
Šitų šešių nekenčia VIEŠPATS, ir septintas 16
bjaurus Jo sielai:
išdidžios akys, meluojantis liežuvis, 17
rankos, praliejančios nekaltą kraują,
širdis, rezganti piktus planus, kojos, 18
greitos bėgti į pikta,
neteisingas liudytojas, kalbantis melą, ir 19
tas, kuris sėja nesantaiką tarp brolių.
Mano sūnau, laikykis savo tėvo įsakymų ir 20
neapleisk savo motinos pamokymų.
Visiems laikams apvyniok jais savo širdį, 21
pasikabink juos ant kaklo.
Kai eisi, jie tave ves, kai atsigulsi – saugos, 22
kai pabusi – kalbės su tavimi;
nes įsakymas – žiburys, pamokymai – 23
šviesa, ir drausminančios pastabos –
gyvenimo kelias.
Kad apsaugotų tave nuo nedoros moters, 24
nuo meilikaujančio svetimosios liežuvio.
Tavo širdis teneužsigeidžia jos grožio, jos 25
blakstienos tenesuvilioja tavęs.
Nes dėl pasileidusios moters vyras nu- 26
skursta iki paskutinio kąsnio, ir neištiki-
moji sumedžioja brangią sielą.
Ar gali žmogus paslėpti ugnį užantyje ir 27
nesudeginti savo drabužių?
Ar gali žmogus vaikščioti ant žarijų ir 28
nenudegti kojų?
Taip ir tas, kuris eina pas savo artimo 29
žmoną, kuris liečia ją, neliks nenubaustas.
Vagis nėra niekinamas, kai jis vagia 30

būdamas alkanas ir norėdamas pasotinti
savo sielą.
31 Tačiau sugautas jis grąžins septyneriopai
ir atiduos visą savo namų turtą.
32 Svetimaujantis neturi proto, taip darantis
pražudo savo sielą.
33 Jis susilauks žaizdų bei negarbės, ir jo
gėda niekuomet neišdils;
34 nes pavydas sužadins vyro rūstybę, ir jis
nepasigailės keršto dieną.
35 Jis nepažvelgs į jokią išpirką ir nenusira-
mins, nors duotum jam daugybę dovanų.

7 SKYRIUS

Mano sūnau, laikykis mano žodžių ir įsimink mano įsakymus.
Laikykis mano įsakymų ir gyvensi, saugok mano pamokymus kaip savo akies vyzdį.
Užsirišk juos ant pirštų ir įsirašyk širdies plokštėje.
Vadink išmintį seserimi ir išmanymą – artimu giminaičiu,
kad apsaugotų tave nuo pasileidusios moters, nuo meilikaujančių svetimosios žodžių.
Kartą, žiūrėdamas pro savo namų lango groteles,
pamačiau tarp jaunų, nepatyrusių žmonių jaunuolį, stokojantį proto.
Jis ėjo prie gatvės kampo, žingsniavo keliu link jos namų.
Temstant, vėlai vakare, sutemose, nakties tamsoje
pasitiko jį moteris paleistuvės apdaru ir klastinga širdimi.
Ji triukšminga ir maištinga, jos kojos nenustygsta namie.
Tai gatvėje, tai aikštėje prie kiekvieno kampo ji laukia tykodama.
Pasigavusi jį bučiavo ir akiplėšiškai kalbėjo:
"Aš turiu padėkos aukų atnašų, šiandien ištesėjau savo įžadą.

Todėl, trokšdama matyti tavąjį veidą, 15
išėjau pasitikti tavęs ir tave suradau.
Lovatiesėmis nuklojau savo patalą, 16
margais Egipto audiniais,
iškvėpinau jį mira, alaviju ir cinamonu. 17
Užeik, mėgausimės meile ligi ryto, 18
džiaugsimės glamonėmis;
nes vyro nėra namie, jis išvyko į tolimą 19
kelionę.
Jis pasiėmė maišelį sidabrinių ir grįš tik 20
pilnaties dieną".
Daugybe švelnių žodžių ji suviliojo jį, 21
meilikaujančia kalba privertė
sekti paskui ją kaip jautį, kuris vedamas į 22
skerdyklą, kaip kvailį, einantį į pančius,
kol ietis pervers jo kepenis, kaip paukštį, 23
skubantį į žabangus ir nežinantį, kad jie
paruošti jo pražūčiai.
Taigi, vaikai, klausykite manęs ir būkit 24
dėmesingi mano žodžiams.
Nenusukite jos keliais, ir jūsų širdys 25
teneklaidžioja jos takais,
nes daugelį ji sužeidusi pribaigė ir daug 26
stipriųjų nužudė.
Jos namai – kelias į pragarą, vedantis 27
žemyn į mirties buveinę.

8 SKYRIUS

1 Argi išmintis nešaukia, išmanymas nekelia savo balso?
2 Aukštumose, prie kelių, takoskyrose ji stovi.
3 Šalia vartų, priešais miestą, prie įėjimo durų ji šaukia:
4 "Žmonės, į jus kreipiuosi, jums šaukiu, žmonių vaikai.
5 Neišmanėliai, mokykitės išminties, ir jūs, kvailiai, įgykite nuovokos.
6 Klausykite, aš skelbsiu didžius dalykus, mano lūpos kalbės tai, kas teisinga.
7 Mano burna išsakys tiesą, ir mano lūpos bjaurisi nedorybe.
8 Visi mano žodžiai teisingi, juose nėra klastos ir iškraipymų.
9 Visi jie aiškūs išmanantiems ir teisingi įgijusiems pažinimo.
10 Priimkite mano pamokymus, o ne sidabrą, ir pažinimą vertinkite labiau nei rinktinį auksą;
11 nes išmintis vertingesnė už brangakmenius, ir jai neprilygsta labiausiai trokštami dalykai.
12 Aš, išmintis, gyvenu su apdairumu ir įžvalgumo dėka įgyju pažinimo.
13 VIEŠPATIES baimė – nekęsti blogio.
Išdidumo, puikybės, nedoro kelio bei klastingos burnos aš nekenčiu.

Aš duodu patarimus ir sveiką nuovoką, 14
turiu išmanymą ir jėgą.
Manimi viešpatauja karaliai, ir valdovai 15
įtvirtina teisingumą.
Manimi valdo didžiūnai ir valdytojai, visi 16
žemės teisėjai.
Aš myliu mane mylinčius, ir ieškantys 17
manęs nuo ankstyvo ryto mane randa.
Aš turiu turtus ir garbę, išliekančius turtus 18
ir teisumą.
Mano vaisiai geresni už auksą, už gry- 19
niausią auksą, aš atnešu daugiau pelno
nei rinktinis sidabras.
Aš vaikščioju teisumo keliu, teisingumo 20
takų viduriu,
kad mane mylintys paveldėtų turtus ir aš 21
pripildyčiau jų lobynus.
Aš buvau VIEŠPATIES kelio pradžioje, 22
anksčiau pirmųjų Jo darbų.
Aš patepta nuo amžių, nuo pradžios, 23
prieš sukuriant žemę.
Aš gimiau, kai dar nebuvo gelmių ir 24
vandenimis trykštančių šaltinių.
Aš buvau pagimdyta prieš nusistovint 25
kalnams ir kalvoms,
kai Jis dar nebuvo sukūręs nei žemės, nei 26
laukų, nei pirminių pasaulio dulkių.
Kai Jis tvarkė dangų, aš ten buvau. Kai Jis 27
brėžė gelmės ribas,
kai aukštybėse įtvirtino debesis ir stiprino 28
gelmės šaltinius,
kai jūrai nustatė krantus, kad vanduo 29
neperžengtų Jo įsakymo, kai žemės
pamatus dėjo,

30 aš buvau šalia, Jo padėjėja, kas dieną
gėrėdamasi ir džiūgaudama Jo akivaizdoje,
31 džiaugdamasi pasauliu, Jo žeme ir grožė-
damasi žmonių vaikais.
32 Taigi dabar, mano sūnūs, klausykite
manęs. Palaiminti tie, kurie laikosi mano
kelių.
33 Klausykite pamokymų, būkite išmintingi
ir neatmeskite jų.
34 Palaimintas žmogus, kuris klauso manęs,
diena iš dienos budi prie mano vartų ir
laukia prie mano durų;
35 nes randantis mane, randa gyvenimą ir
įgyja VIEŠPATIES palankumą.
36 Tas, kuris man nusideda, pakenkia savo
sielai; visi, kurie manęs nekenčia, myli
mirtį".

9 SKYRIUS

Išmintis pasistatė namus, išsikirto septynis 1
stulpus.
Ji papjovė gyvulius, sumaišė vyną ir 2
paruošė stalą.
Ji pasiuntė savo tarnaites, kad šauktų 3
pagrindinėse miesto aukštumose:
" Teateina, kas nieko neišmano!" Netu- 4
rintiems nuovokos ji sakė:
"Ateikite, valgykite mano duonos ir 5
gerkite mano sumaišyto vyno.
Atsisakykite to, kas kvaila ir gyvenkite 6
vaikščiodami išmanymo keliu".
Barantis pašaipūną susilauks gėdos, 7
įspėjantis niekšą – negarbės.
Nebark pašaipūno, nes jis pradės tavęs 8
neapkęsti, sudrausk išmintingąjį, ir jis tave
mylės.
Patark išmintingam, ir jis bus dar išmin- 9
tingesnis, mokyk teisųjį, ir jis įgis daugiau
pažinimo.
VIEŠPATIES baimė yra išminties pradžia,ir 10
Šventojo pažinimas – išmanymas.
Mano dėka padaugės tavo dienų ir 11
prisidės tau gyvenimo metų.
Jei esi išmintingas, tai sau pačiam, jei esi 12
pašaipūnas, pats nuo to kentėsi.
Kvaila moteris triukšmadarė, be nuovo- 13
kos ir nieko neišmananti.
Ji sėdi kėdėje prie savo namų durų miesto 14
aukštumose

15 ir kviečia praeinančius keliu, einančius
savo takais:
16 "Neišmanantys teužsuka čia". Neturin-
tiems nuovokos ji sako:
17 "Vogti vandenys saldūs, ir vogčiomis
valgoma duona skani".
18 Tačiau pakviestieji nežino, jog ten miru-
sieji, kad jos svečiai pragaro gelmėse.

10 SKYRIUS

Saliamono patarlės. Išmintingas sūnus – 1
džiaugsmas tėvui, o kvailas – širdgėla
motinai.
Nedorybės turtai neatneša jokios naudos, 2
o teisumas išgelbsti nuo mirties.
Teisiojo sielai VIEŠPATS neduoda badauti, 3
bet nedorėlių įgeidžius Jis atmeta.
Tingi ranka nuskurdina, uoliai dirbanti 4
praturtina.
Supratingas sūnus renka derliaus metu, o 5
sūnus, kuris per darbymetį miega, užtrau-
kia gėdą.
Palaiminimai vainikuos teisiojo galvą, bet 6
smurtas užčiaups nedorėlių burną.
Teisiųjų atminimas atneša palaiminimą, o 7
nedorėlių vardas taps bjaurus.
Išmintingos širdies žmogus priima įsaky- 8
mus, o kalbantis kvailystes sužlugs.
Kas dorai elgiasi, gyvena saugiai, o 9
iškreipiantis savo kelius nepasislėps.
Kas merkia akį, sukelia sielvartą, o kal- 10
bantis kvailystes sužlugs.
Teisiojo lūpos – gyvenimo šaltinis, bet 11
smurtas užčiaups nedorėlių burną.
Neapykanta sukelia vaidus, o meilė 12
uždengia visus nusikaltimus.
Išmintis randama įžvalgaus žmogaus 13
lūpose, o neišmanėlio nugarai skirta
rykštė.

14 Išmintingas žmogus sukaupia pažinimą, o
kvailio lūpos arti pražūties.
15 Turtingo žmogaus turtai – jo įtvirtintas
miestas, o vargšo skurdas – jo pražūtis.
16 Teisiojo darbai atneša gyvenimą, nedorė-
lio pelnas – nuodėmę.
17 Besilaikantis nurodymų eina gyvenimo
keliu, bet atmetantis sudraudimą nuklysta.
18 Kas slepia neapykantą, to lūpos meluoja,
kas skleidžia apkalbas, tas – kvailys.
19 Kas daug plepa, neišvengia nuodėmės, o
kas suvaldo savo lūpas, tas išmintingas.
20 Teisiojo liežuvis – rinktinis sidabras, o
nedorėlio širdis menkavertė.
21 Teisiojo lūpos gano daugelį, o kvailiai
miršta dėl nuovokos stokos.
22 VIEŠPATIES palaiminimas praturtina ir
sielvarto neatneša.
23 Įvykdyti piktadarystę kvailiui tarsi pokštas,
o protingam žmogui būdinga išmintis.
24 Ko nedorėlis bijo, tai jį ir ištiks, bet
teisiajam bus suteikta tai, ko jis trokšta.
25 Praūžia vėtra, ir nedorėlio nebėra, o
teisiojo pamatai amžini.
26 Kaip actas dantims ir dūmai akims, taip
tinginys tiems, kurie jį siunčia.
27 VIEŠPATIES baimė prailgina dienas, o
nedorėlių metai bus sutrumpinti.
28 Teisiųjų lūkesčiai teikia džiaugsmą, o
nedorėlių viltys žlugs.
29 VIEŠPATIES kelias – stiprybė doriesiems,
bet pražūtis piktadariams.
30 Teisusis nebus sujudintas per amžius, bet

nedorėliai nepasiliks žemėje.
Teisiojo lūpos skleidžia išmintį, o klastin- 31
gas liežuvis bus nupjautas.
Teisiojo lūpos kalba tai, kas gera, o 32
nedorėlio burna – tai, kas ydinga.

11 SKYRIUS

1 VIEŠPATS bjaurisi apgaulingomis svarstyk-
lėmis, bet teisingi svarsčiai Jam patinka.
2 Su išdidumu ateina gėda, o su nuolanku-
mu – išmintis.
3 Dorųjų sąžiningumas nurodo jiems kelią,
o klastingųjų suktumas juos sužlugdo.
4 Turtai nepadeda rūstybės dieną, bet
teisumas išgelbsti nuo mirties.
5 Doro žmogaus teisumas tiesų daro jo
kelią, bet piktųjų nedorumas juos pražudo.
6 Dorųjų teisumas juos išgelbsti, bet klastin-
guosius sugauna jų pačių įgeidžiai.
7 Nedorėliui mirštant žlunga jo viltys, ir
neteisiųjų lūkesčiai pražus.
8 Teisusis išgelbėjamas nuo nelaimės, į
kurią vietoj jo patenka nedorėlis.
9 Veidmainis savo lūpomis pražudo artimą,
bet sumanumas išgelbsti teisųjį.
10 Teisiųjų sėkme miestas džiaugiasi, ir
žlungant nedorėliams šaukiama iš
džiaugsmo.
11 Miestas, laiminamas teisiųjų, iškyla, bet
nedorėlių lūpos jį sunaikina.
12 Kas žemina savo draugą, tam trūksta
nuovokos, bet protingas žmogus tyli.
13 Skleidžiantis apkalbas išduoda paslaptis,
bet ištikimos širdies žmogus išsaugo
patikėtą reikalą.
14 Be teisingų nurodymų tauta žūsta, bet
turėdama gerus patarėjus ji saugi.

Laiduojantis už svetimąjį užsitraukia 15
nelaimę, o vengiantis laiduoti saugus.
Maloninga moteris įgyja garbę, o engėjai – 16
turtus.
Gailestingas žmogus daro gera savo sielai, 17
o žiaurus vargina savo kūną.
Nedorėlio darbai nepatikimi, bet tam, 18
kuris sėja teisumą, užmokestis užtikrintas.
Kaip teisumas veda į gyvenimą, taip 19
sekantis paskui blogį eina į savo mirtį.
VIEŠPATS bjaurisi klastinga širdimi, bet Jis 20
gėrisi dorai gyvenančiu.
Gali būti tikras, nedorėliai neliks nenu- 21
bausti, bet teisiųjų palikuonys išsigelbės.
Lyg auksinis žiedas kiaulės snukyje yra 22
graži moteris, neturinti išmanymo.
Teisieji trokšta vien tik gero, o nedorėlių 23
lūkesčiai yra pikti.
Vienas dalina ir turtėja, kitas sulaiko, ką 24
privalėtų atiduoti, ir skursta.
Laiminanti siela klestės, ir kas kitą pagir- 25
do, pats bus gausiai pagirdytas.
Žmonės keikia tą, kuris laiko grūdus 26
paslėpęs, bet parduodančiojo galva
laiminama.
Kas nuo aušros ieško gera, sulauks palan- 27
kumo, bet ieškantį blogio blogis ir ištiks.
Pasitikintis savo turtais pražus, o teisieji 28
vešės kaip žaliuojantys lapai.
Kas kelia namuose sumaištį, paveldės 29
vėjus, ir kvailys tarnaus išmintingos širdies
žmogui.

30 Teisiojo vaisius – gyvenimo medis, ir
laimintis sielas yra išmintingas.
31 Jei teisieji gaus atlygį žemėje, tai tuo
labiau – nedorėliai ir nusidėjėliai.

12 SKYRIUS

Kas noriai priima drausminimą, tas mėgsta pažinimą, o kas nekenčia pataisymų, tas kvailas.
Geras žmogus įgyja VIEŠPATIES malonę, bet klastingas žmogus bus pasmerktas.
Neįsitvirtins žmogus nedorybe, o teisiojo šaknis nebus išjudinta.
Dorybinga žmona yra vainikas vyrui, o daranti gėdą – kaip puvinys jo kaulams.
Teisiųjų mintys teisingos, o nedorėlių sumanymai klastingi.
Nedorėlių žodžiai – pasala kraują pralieti, bet doruosius išgelbsti jų lūpos.
Parbloškiami nedorėliai ir jų nebelieka, o teisiųjų namai stovi.
Žmogus vertinamas pagal žodžių išmintį, o tas, kurio širdis klastinga, bus paniekintas.
Geriau niekinamas, bet turintis tarną, negu save aukštinantis ir stokojantis duonos.
Teisusis rūpinasi ir savo galvijais, o nedorėlių net gailestis žiaurus.
Kas dirba savo žemę, pasisotins duona, o besivaikantis tuštybių neturi nuovokos.
Nedorėlių troškimai – blogio žabangai, o teisiųjų šaknis vaisinga.
Piktojo lūpų klasta tampa jam spąstais, bet teisusis išsigelbės nuo nelaimės.
Žmogaus lūpų vaisius pasotina jį gėrybėmis, ir jo rankų darbai jam sugrįžta.

Kvailys teisus savo paties akyse, bet 15
klausantis patarimo išmintingas.
Kvailio pyktis matomas iš karto, o nuovo- 16
kus žmogus nutyli įžeidimą.
Kalbantis tiesą įtvirtina teisingumą, o 17
neteisingas liudytojas apgauna.
Neapgalvoti žodžiai – kaip kardo kirčiai, 18
o išmintingųjų liežuvis gydo.
Tiesą kalbančiojo lūpos išlieka per am- 19
žius, o meluojantis liežuvis – tik akimirką.
Rezgančių pikta širdyse yra apgaulė, bet 20
taikos patarėjai turi džiaugsmą.
Teisiojo neištiks jokia neganda, o nedorė- 21
liai bus pilni nelaimių.
Meluojančios lūpos – pasibjaurėjimas 22
VIEŠPAČIUI, o ištikimaisiais Jis gėrisi.
Protingas žmogus nesigiria žiniomis, o 23
kvailio širdis skelbia kvailystes.
Uolaus darbininko ranka valdys, o 24
apsileidėliai turės mokėti duoklę.
Žmogų prislegia rūpestis širdyje, o geras 25
žodis pradžiugina.
Teisusis – kaip kelrodis artimui, o nedorė- 26
lių kelias paklaidina.
Tinginys nekepa medžioklės laimikio, bet 27
uoliai dirbančio žmogaus turtai vertingi.
Teisumo kelyje – gyvenimas, jo takuose 28
nėra mirties.

13 SKYRIUS

1 Išmintingas sūnus klauso tėvo pamokymų,
o pašaipūnas neklauso drausminimo.
2 Iš savo lūpų vaisių žmogus susilauks
gėrybių, o klastinga siela – smurto.
3 Sergėjantis burną saugoja savo sielą, o
plačiai atveriantis lūpas žlugs.
4 Tinginio siela geidžia, bet negauna, o
darbščiojo siela pasisotins.
5 Teisusis nekenčia melo, o nedorėliai
elgiasi atstumiančiai ir susilaukia gėdos.
6 Teisumas saugo doro žmogaus kelią, o
nedorybė sunaikina nusidėjėlį.
7 Vienas dedasi turtingas nieko neturėda-
mas, kitas – vargšas, nors turi didelį turtą.
8 Už gyvybę žmogus atiduoda savo turtą, o
vargšui niekas negrasina.
9 Teisiųjų šviesa džiaugsmingai šviečia, o
nedorėlių žiburys gęsta.
10 Išdidumas atneša vaidus, o išmintis
pasilieka su klausančiais patarimų.
11 Lengvai gautas turtas sunyks, o įgyjamas
darbu didės.
12 Ilgai neišsipildanti viltis vargina širdį, bet
išsipildęs troškimas yra gyvenimo medis.
13 Kas niekina perspėjimus, sužlugdo save, o
kas bijo įsakymo, tam bus atlyginta.
14 Išmintingųjų pamokymai yra gyvenimo
šaltinis, parodantis, kaip išvengti mirties
pančių.

Sveikas protas laimi palankumą, o klastin- 15
gųjų kelias varginantis.
Kiekvienas protingas žmogus elgiasi 16
apgalvotai, o kvailys iškelia aikštėn savo
kvailumą.
Nedoras pasiuntinys įstumia nelaimėn, o 17
ištikimas atneša išgydymą.
Skurdas ir gėda tam, kuris bodisi drausmi- 18
nimu, o kas laikosi perspėjimų, tam
garbė.
Troškimų išsipildymas malonus sielai, bet 19
kvailiai nenori nusisukti nuo blogio.
Kas vaikšto su išmintingaisiais, taps 20
išmintingas, o susidedantis su kvailiais
pražus.
Nusidėjėlius persekioja nelaimės, o 21
teisiesiems bus atlyginta geru.
Geras žmogus palieka paveldą savo vaikų 22
vaikams, o nusidėjėlių turtai kraunami
teisiesiems.
Didelis derlius būna vargšų laukuose, bet 23
jis pražūna, kai nėra teisingumo.
Kas gaili sūnui rykštės, tas jo nekenčia, o 24
kas jį myli, nuolat drausmina.
Teisusis valgo, pasotindamas savo sielą, o 25
nedorėlio pilvas stokoja.

1 4 S K Y R I U S

1 Išmintinga moteris stato namus, o kvaila
sugriauna juos savo rankomis.
2 Kas dorai gyvena, tas bijo VIEŠPATIES, o
kas negarbingai elgiasi, tas niekina Jį.
3 Kvailio burnoje – išdidumo rykštė, o
išmintingųjų lūpos juos apsaugo.
4 Kur nėra jaučių, ten ėdžios švarios, bet
jaučių jėga atneša daug pelno.
5 Ištikimas liudytojas nemeluos, o klastingas
kalbės netiesą.
6 Pašaipūnas ieško išminties ir neranda, o
supratingas lengvai įgyja pažinimo.
7 Traukis nuo kvailo žmogaus, nes antraip
nepažinsi išminties lūpų.
8 Protingam žmogui išmintis yra suvokti
savo kelią, o neišmanėlio kvailystė jį
suklaidina.
9 Kvailiai šaiposi iš nuodėmės, o tarp
teisiųjų pasilieka malonė.
10 Širdis pažįsta savo sielos kartėlį ir jos
džiaugsme neturi dalies svetimi.
11 Nedorėlių namai bus sunaikinti, o dorųjų
palapinė klestės.
12 Yra keliai, kurie žmogui atrodo teisingi,
bet galiausiai nuveda į mirtį.
13 Net juokiantis gali skaudėti širdį, ir
džiaugsmas gali baigtis sielvartu.
14 Neištikimos širdies žmogus pasisotins savo
keliais, o geras – savo.

Lengvatikis tiki kiekvienu žodžiu, o 15
protingas žmogus atidžiai stebi savo
žingsnius.
Išmintingas žmogus bijo ir šalinasi blo- 16
gio, o kvailys elgiasi įžūliai ir pasitiki
savimi.
Nevaldantis pykčio elgiasi kvailai, o 17
žmogus, rezgantis piktus planus, yra
nekenčiamas.
Kvailiai paveldi kvailystę, o protingieji 18
vainikuojami pažinimu.
Piktieji lenksis prieš geruosius ir nedorė- 19
liai – prieš teisiųjų vartus.
Vargšo nekenčia net jo kaimynas, o 20
turtingasis turi daug draugų.
Kas niekina savo artimą, tas nusideda, o 21
kas gailestingas vargšams, tas palaimintas.
Rezgantys pikta paklysta, bet siekiantys 22
gero susilaukia gailestingumo ir tiesos.
Kiekvienas darbas neša pelną, o tuščios 23
kalbos veda tik į skurdą.
Išmintinguosius vainikuoja jų turtai, o 24
neišmanėlių kvailystė ir lieka kvailyste.
Teisingas liudytojas išlaisvina sielas, o 25
apgaulingas kalba melą.
VIEŠPATIES baimė duoda tvirtą viltį, ir Jo 26
vaikai turės kur prisiglausti.
VIEŠPATIES baimė yra gyvenimo šaltinis, 27
kuris rodo, kaip išvengti mirties pinklių.
Gausi tauta yra karaliaus garbė, o kur 28
nėra žmonių, valdovas žlunga.
Kuris lėtas pykti, tas didžiai išmintingas, o 29
nesivaldantis parodo kvailumą.

30 Rami širdis – gyvybė kūnui, o pavydas
pūdo kaulus.
31 Kas skriaudžia beturtį, įžeidinėja jo
Kūrėją, bet Jį gerbiantis yra gailestingas
vargšui.
32 Nedorėlis atmetamas dėl savo piktadarybių,
o teisusis ir mirdamas turi viltį.
33 Išmintis ilsisi protingųjų širdyse ir yra
apreiškiama tarp kvailių.
34 Teisumas išaukština tautą, o nuodėmė –
gėda tautoms.
35 Sumanus tarnas įgyja karaliaus palankumą,
bet darantis gėdą susilaukia jo
rūstybės.

15 SKYRIUS

1 Švelnus atsakymas numalšina rūstybę, o
aštrūs žodžiai sukelia pyktį.
2 Išmintingųjų liežuvis pažinimą daro
malonų, o kvailių burna plūsta kvailystėmis.
3 VIEŠPATIES akys mato visur, jos stebi
piktus ir gerus.
4 Švelnus liežuvis – gyvenimo medis, o
nesukalbamas – sielvartas dvasiai.
5 Kvailys šaiposi iš savo tėvo pamokymų, o
tas, kuris priima nurodymus, protingas.
6 Teisiojo namuose daug turtų, o nedorėlio
pelnas atneša vargą.
7 Išmintingųjų lūpos skleidžia pažinimą, o
kvailių širdys taip nesielgia.
8 VIEŠPATS bjaurisi nedorėlių aukomis, bet
dorųjų maldos Jam patinka.
9 Nedorėlių kelias pasibjaurėtinas
VIEŠPAČIUI, bet Jis myli siekiančius
teisumo.
10 Nuklystantis nuo kelio skaudžiai baudžia-
mas, ir nekenčiantis pabarimo mirs.
11 Pragaras ir Abadonas* yra VIEŠPATIES
akivaizdoje, tuo labiau žmonių širdys.
12 Pašaipūnas nemėgsta tų, kurie jį sudrau-
džia, ir pas išmintinguosius jis neis.
13 Linksma širdis veidą daro malonų, o
širdgėla žeidžia dvasią.
14 Išmintingo žmogaus širdis ieško pažini-
mo, o kvailių burna maitinasi kvailystėmis.

*Abadonas – hebrajiškai "pražūtis, prapultis". Apreiškimo knygoje šiuo vardu vadinamas bedugnės angelas.

Prislėgtam žmogui visos dienos blogos, o 15
linksmai širdžiai visada šventė.
Geriau truputis su VIEŠPATIES baime, 16
negu dideli turtai ir sumaištis.
Geriau daržovių patiekalas ir meilė, negu 17
nupenėtas jautis ir neapykanta.
Nesivaldantis žmogus sukelia vaidus, o 18
kantrus nutildo ginčus.
Tinginio kelias kaip erškėčių tvora, o doro 19
žmogaus takas lygus.
Išmintingas sūnus džiugina tėvą, o kvailas 20
niekina savo motiną.
Neturinčiam nuovokos kvailystė – tai 21
džiaugsmas, o protingas žmogus eina
tiesiu keliu.
Kai nesitariama, sumanymai nueina 22
niekais, bet kur daug patarėjų, jie įvykdo-
mi.
Žmogus džiaugiasi savo lūpų atsakymu, ir 23
koks geras yra žodis, pasakytas laiku.
Gyvenimo takas protingą žmogų veda 24
aukštyn, ir jis išvengia pragaro gilybės.
VIEŠPATS sugriauna išdidžiųjų namus, bet 25
Jis įtvirtina našlės lauko ribas.
VIEŠPATS bjaurisi piktųjų mintimis, bet 26
tyri žodžiai Jam malonūs.
Neteisingai įgyjantis pelno ardo savo 27
namus, o kas nekenčia kyšių, tas gyvens.
Teisiųjų širdis apmąsto atsakymą, o 28
nedorėlių burna plūsta piktumu.
VIEŠPATS toli nuo nedorėlių, bet teisiųjų 29
maldas Jis girdi.
Akių šviesa džiugina širdį, ir gera žinia 30
stiprina kaulus.

31 Ausis, kuri klauso gyvenimo pamokymų,
bus tarp išmintingųjų.
32 Kas vengia drausminimo, tas niekina savo
sielą, o kas klausosi pamokymų, tas įgyja
nuovokos.
33 VIEŠPATIES baimė moko išminties, ir
pirma garbės eina nuolankumas.

16 SKYRIUS

Žmogus mąsto savo širdyje, bet nuo 1
VIEŠPATIES priklauso jo lūpų atsakymas.
Visi žmogaus keliai tyri jo paties akyse, 2
bet VIEŠPATS pasveria dvasią.
Pavesk VIEŠPAČIUI savo darbus, ir tavo 3
sumanymai bus įgyvendinti.
VIEŠPATS viską padarė turėdamas tikslą, 4
net nedorėlį nelaimės dienai.
Kiekvienas išdidžios širdies žmogus yra 5
pasibjaurėtinas VIEŠPAČIUI. Būk tikras, jis
neliks nenubaustas.
Malonė ir tiesa nuvalo nuodėmes, ir 6
VIEŠPATIES baimė atitolina nuo pikto.
Kai žmogaus keliai patinka VIEŠPAČIUI, 7
Jis net ir jo priešus su juo sutaiko.
Geriau nedaug sąžiningai, negu didelis 8
pelnas neteisėtai.
Žmogaus širdis planuoja savo kelią, bet 9
VIEŠPATS nukreipia jo žingsnius.
Lemtingas sprendimas karaliaus lūpose, 10
teisme jo burna negali būti klastinga.
Teisingos svarstyklės ir svarstyklių lėkštės 11
yra VIEŠPATIES, visi svarsčiai maišelyje
Jo padaryti.
Bjauru, kai karaliai nedorai elgiasi, nes 12
sostą įtvirtina teisingumas.
Karaliams patinka tiesą sakančios lūpos, 13
ir kas kalba teisybę, tas mylimas.
Karaliaus pyktis – mirties skelbėjas, bet 14
išmintingas žmogus jį numaldo.

15 Karaliaus veido šviesoje gyvenimas, ir jo palankumas – kaip vėlyvojo lietaus debesis.
16 Juk kur kas geriau vietoj aukso įsigyti išminties ir vietoj sidabro – išmanymo.
17 Dorųjų kelias – šalintis blogio. Kas saugo savo sielą, tas laikosi kelio.
18 Priešais žlugimą eina išdidumas, ir priešais kritimą – puikybės dvasia.
19 Geriau būti nuolankiam kartu su vargšais, negu dalintis grobį su išdidžiaisiais.
20 Kas protingai tvarko reikalus, ras gėrybių, ir palaimintas tas, kuris pasitiki VIEŠPAČIU.
21 Išmintingos širdies žmogų vadins sumaniu, ir švelnūs žodžiai lengviau įtikina.
22 Išmanymas yra gyvenimo šaltinis tam, kuris jį turi, bet kvailių pamokymai yra kvailystė.
23 Išmintingo žmogaus širdis jo kalbą daro protingą ir jo žodžius labiau priimtinus.
24 Malonūs žodžiai kaip medaus korys – saldūs sielai ir sveiki kūnui.
25 Yra keliai, kurie žmogui atrodo teisingi, bet galiausiai nuveda į mirtį.
26 Dirbantis dirba dėl savęs, nes jo burna verčia jį.
27 Bedievis žmogus rezga pikta, ir jo lūpos tarsi deginanti ugnis.
28 Nesukalbamas žmogus sėja nesantaiką, ir liežuvautojas išskiria draugus.
29 Nedoras žmogus suvilioja savo artimą ir nuveda jį blogu keliu.
30 Primerkdamas akis jis rezga klastą, prikąsdamas lūpas įvykdo nedorybę.

Žila galva yra garbės vainikas, jis randa- 31
mas teisumo keliuose.
Kantrus žmogus yra geresnis už stiprų, ir 32
suvaldantis savo dvasią – už tą, kuris
užima miestą.
Burtas metamas į sterblę, bet jis iškrenta, 33
kaip VIEŠPATS nustatė.

17 SKYRIUS

1 Geriau sausos duonos kąsnis ir ramybė, negu pilni namai aukų mėsos ir nesantaika.
2 Protingas tarnas viešpataus gėdą darančiam sūnui ir dalinsis palikimą kartu su paveldėtojais.
3 Tiglis – sidabrui ir krosnis – auksui, o širdį ištiria VIEŠPATS.
4 Piktadarys klauso klastingų lūpų, ir melagis – pikto liežuvio.
5 Kas šaiposi iš vargšo, tas įžeidžia jo Kūrėją, kas džiaugiasi nelaime, tas neliks nenubaustas.
6 Senelių vainikas – vaikų vaikai, o vaikų garbė – jų tėvai.
7 Netinka kvailiui iškalbingos lūpos, tuo labiau meluojanti burna – kilmingajam.
8 Kyšis atrodo kaip brangakmenis jį duodančiam, kur tik jis pasisuks, ten laimės.
9 Kas pridengia nusikaltimą, ieško meilės, o kas nuolat jį primena, išskiria draugus.
10 Pabarimas protingam žmogui reiškia daugiau negu šimtas kirčių kvailiui.
11 Maištingas žmogus ieško priekabių, todėl žiaurus pasiuntinys bus pasiųstas prieš jį.
12 Geriau žmogui sutikti mešką, iš kurios vaikai pagrobti, negu kvailį su jo kvailyste.
13 Kas už gera atsilygina piktu, nuo to namų nesitrauks nelaimės.

Kaip plyšys užtvankoje – barnio pradžia, 14
todėl nustok ginčytis, kol barnis dar
neįsiliepsnojo.
VIEŠPAČIUI bjaurus tiek išteisinantis 15
nedorėlį, tiek pasmerkiantis teisųjį.
Kam kvailiui pinigai išminčiai įsigyti, 16
jeigu jis neturi tam nuovokos.
Draugas myli visuomet, ir brolis yra gimęs 17
nelaimės laikui.
Kas neturi nuovokos, tas sukerta rankas ir 18
laiduoja už savo artimą.
Kas mėgsta kivirčus, myli nuodėmę, o kas 19
didžiuojasi ir atsiriboja nuo kitų, ieško
žlugimo.
Klastinga širdis neranda nieko gero, ir 20
klastingas liežuvis papuola nelaimėn.
Kas pagimdo kvailį, turi daug sielvarto, ir 21
kvailio tėvas nesidžiaugs.
Džiaugsminga širdis – lyg geri vaistai, o 22
palaužta dvasia džiovina kaulus.
Nedorėlis ima kyšį iš užančio, kad iš- 23
kreiptų teisingumo takus.
Išmintis arti supratingo žmogaus, o kvailio 24
akys žemės pakraščiuose.
Kvailas sūnus – apmaudas tėvui ir kartėlis 25
jį pagimdžiusiai.
Negerai bausti teisųjį ir mušti kilmingąjį 26
už dorą elgesį.
Kas susivaldo kalbėdamas, yra sumanus, 27
ir supratingas žmogus turi ramią dvasią.
Net kvailys, kuris tyli, atrodo išmintingas, 28
ir užčiaupiantis burną – protingas.

1 8 SKYRIUS

1 Dėl savo užgaidų žmogus atsiskiria nuo kitų ir elgiasi nepaisydamas sveikos nuovokos.
2 Kvailio nedžiugina išmanymas, jam terūpi išsakyti savo nuomonę.
3 Kai ateina nedorėlis, ateina panieka, ir su negarbe ateina gėda.
4 Žmogaus lūpų žodžiai yra gilūs vandenys, išminties šaltinis – tekantis upokšnis.
5 Negerai šališkai žiūrėti į nedorėlį ir teisme nuskriausti teisųjį.
6 Kvailio lūpos sukelia kivirčus, ir savo burna jis prašosi mušamas.
7 Kvailio burna jį pražudo, ir jo lūpos – spąstai jo sielai.
8 Liežuvautojo žodžiai – kaip skanėstai, kurie patenka į žmogaus vidų.
9 Tas, kuris vangiai dirba, yra švaistūno brolis.
10 VIEŠPATIES vardas – tvirtas bokštas, teisusis bėga į jį ir yra saugus.
11 Turtuolio turtai – jo įtvirtintas miestas, jie atrodo jam kaip aukštos sienos.
12 Prieš žlugimą žmogaus širdis tampa išdidi, o prieš garbę ateina nuolankumas.
13 Kas atsako neišklausęs, tas yra kvailas ir gėda jam.
14 Žmogaus dvasia pakelia negalias, bet kas palaikys palaužtą dvasią?

Išmintingo žmogaus širdis įgyja suprati- 15
mo, ir jo ausys ieško pažinimo.
Dovanos plačiau atveria žmogui kelius ir 16
nuveda jį pas didžiūnus.
Teisus atrodo tas, kuris pirmasis kalba 17
teisme, bet atėjęs jo artimas ištiria jį.
Mestas burtas pabaigia nesantaiką ir 18
išsprendžia stipriųjų ginčą.
Įžeistas brolis – kaip įtvirtintas miestas, ir 19
kivirčai – kaip tvirtovės vartų sklendės.
Žmogaus burnos vaisių bus pripildytas jo 20
vidus, ir jis bus pasotintas savo lūpų
derliumi.
Mirtis ir gyvenimas yra liežuvio galioje, 21
kas mėgsta kalbėti, valgys jo vaisių.
Kas atranda žmoną, randa laimę ir gauna 22
malonę iš VIEŠPATIES.
Vargšas kalba maldaudamas, o turtingas 23
atsako šiurkščiai.
Kas turi daug draugų, gali juos prarasti, 24
bet yra draugas, artimesnis už brolį.

19 SKYRIUS

1 Geriau vargšas, gyvenantis dorai, negu
tas, kuris kalba klastingai ir yra kvailas.
2 Negerai sielai be pažinimo, ir kas linkęs
skubėti, tas nusideda.
3 Žmogaus kvailumas iškreipia jo kelius, o
jo širdis niršta prieš VIEŠPATĮ.
4 Turtas pritraukia daug draugų, o nuo
beturčio nusisuka ir jo artimieji.
5 Melagingas liudytojas neliks nenubaustas,
ir kalbantis melą neišsisuks.
6 Daugelis ieško kilmingųjų malonės, ir visi
yra draugai duodančiam dovanų.
7 Beturčio nekenčia broliai, tuo labiau
draugai nusisuka nuo jo. Nors jis šaukiasi
jų, šie šalinasi jo.
8 Kas įgyja nuovokos, tas myli savo sielą,
kas laikosi išmanymo, tas randa gėrybių.
9 Melagingas liudytojas neliks nenubaustas,
ir kalbantis melą pražus.
10 Kvailiui netinka prabanga ir vergui –
valdyti kunigaikščius.
11 Išmanymas žmogų daro kantrų, ir jam yra
garbė nekreipti dėmesio į neteisybę.
12 Karaliaus įtūžis yra kaip liūto riaumoji-
mas, bet jo palankumas – kaip rasa žolei.
13 Kvailas sūnus – nelaimių nelaimė tėvui, ir
žmonos barniai kaip nesiliaujantis lašėji-
mas.
14 Namai ir turtai yra tėvų palikimas, o
supratinga žmona – iš VIEŠPATIES.

Tinginystė įstumia į gilų miegą, ir dykinė- 15
janti siela kęs alkį.
Kas laikosi įsakymų, apsaugo savo sielą, o 16
kas niekina Jo kelius, tas mirs.
Kas pasigaili vargšo, skolina VIEŠPAČIUI; 17
Jis atlygins jam už geradarystę.
Bausk savo sūnų, kol yra vilties, ir tegul 18
tavo siela nenusiteikia jo pražūčiai.
Kas greitas pykti, tas susilauks bausmės, 19
jei tu jį išgelbėsi, turėsi tai daryti vėl.
Klausykis patarimo ir priimk sudraudimą, 20
kad ateityje būtum išmintingesnis.
Daug ketinimų žmogaus širdyje, bet 21
įvyksta tai, ką VIEŠPATS nusprendė.
Iš žmogaus norima ištikimos meilės, ir 22
beturtis yra geresnis už melagį.
VIEŠPATIES baimė veda į gyvenimą. Kas 23
ją turi, ilsisi pasotintas, ir nelaimė jo
neištiks.
Tinginys įkiša ranką į dubenį ir net iki 24
burnos jos nebepakelia.
Nubausk pašaipūną, ir neišmanėlis taps 25
atsargesnis, sudrausk išmintingąjį, ir jis
supras pamokymą.
Sūnus, kuris apiplėšia tėvą ir išvaro 26
motiną, užsitraukia gėdą ir panieką.
Mano sūnau, jei nustosi klausyti pamoky- 27
mų, nuklysi nuo pažinimo žodžių.
Nedoras liudytojas tyčiojasi iš teisingumo, 28
ir piktadarių burna ryja neteisybę.
Pašaipūnų laukia teismai, ir kvailių 29
nugaroms paruoštos rykštės.

20 SKYRIUS

1 Vynas yra pašaipūnas, ir stiprus gėrimas – triukšmadarys, kas jais svaiginasi, nėra išmintingas.
2 Karaliaus rūstybė kaip liūto riaumojimas, kas jį erzina, tas nusideda prieš savo sielą.
3 Garbė žmogui vengti ginčų, bet kiekvienas kvailys vaidingas.
4 Tinginys nearia žiemai artėjant, todėl derliaus metu elgetaus ir nieko neturės.
5 Žmogaus širdies apmąstymai kaip gilus vanduo, bet supratingas žmogus juos išsemia.
6 Daugelis skelbia savo gerumą, bet kas suras ištikimą žmogų?
7 Teisusis gyvena dorai ir palieka po savęs palaimintus vaikus.
8 Karalius, sėdėdamas teismo soste, akimis išsklaido visą blogį.
9 Kas gali sakyti: "Apvaliau širdį, esu švarus, be nuodėmės"?
10 Dvejopi svarsčiai ir dvejopi saikai yra pasibjaurėtini VIEŠPAČIUI.
11 Net vaiką iš jo poelgių galima pažinti, ar jo darbai tyri ir teisingi.
12 Girdinčią ausį ir matančią akį sutvėrė VIEŠPATS.
13 Nepamėk miego, kad nenuskurstum, atmerk akis ir pasisotinsi duona.
14 "Niekam tikę, niekam tikę!" – sako pirkėjas, o kai įsigijęs pasitraukia, tuomet giriasi.

Yra aukso ir daugybė perlų, bet brangiau- 15
sia puošmena – išmanančios lūpos.
Paimk apdarą iš to, kuris laidavo už 16
svetimą, ir iš laiduojančio už svetimtau-
čius paimk užstatą.
Saldi žmogui neteisybės duona, bet 17
paskui jo burna bus pilna žvyro.
Sumanymai įtvirtinami patarimais, ir 18
kariauti pradėk tik gerai apsvarstęs.
Kas vaikšto liežuvaudamas, atidengia 19
paslaptis, todėl nesusidėk su daug kalban-
čiu.
Kas keikia savo tėvą ir motiną, to žiburys 20
užges giliausioje tamsoje.
Paveldėjimas, gautas paskubomis, galiau- 21
siai nebus palaimintas.
Nesakyk: "Atlyginsiu už pikta", lauk 22
VIEŠPATIES, ir Jis apgins tave.
VIEŠPATS bjaurisi dvejopais svarsčiais, ir 23
apgaulingos svarstyklės nėra gerai.
VIEŠPATS nukreipia žmogaus žingsnius, 24
kaip tad žmogus gali suvokti savo kelią?
Žabangos žmogui – skubotai duoti įžadą, 25
o paskui svarstyti.
Išmintingas karalius išblaško nedorėlius ir 26
juos stipriai baudžia.
Žmogaus dvasia yra VIEŠPATIES žiburys, 27
ištiriantis visas širdies gelmes.
Gailestingumas ir tiesa apsaugo karalių, ir 28
jo sostas palaikomas gailestingumu.
Jaunuolių garbė – jų jėga, o senųjų – žili 29
plaukai.
Smūgių žaizdos pašalina pikta, ir kirčiai 30
pasiekia širdies gelmes.

21 SKYRIUS

1 Karaliaus širdis VIEŠPATIES rankoje kaip
vandens srovės; Jis nukreipia ją, kur nori.
2 Visi žmogaus keliai teisingi jo paties
akyse, bet VIEŠPATS pasveria širdį.
3 Teisus ir teisingas elgesys VIEŠPAČIUI
labiau priimtinas negu auka.
4 Nedorėlių žiburys – išdidžios akys ir
pasipūtusi širdis, tai yra nuodėmė.
5 Stropiojo sumanymai veda į apstybę, o
nekantraus žmogaus skubotumas – į
skurdą.
6 Melu sukauptas turtas kaip trumpalaikė
migla, jo siekiantys ieško mirties.
7 Nedorėlių smurtas sunaikins juos pačius,
nes jie nevykdo teisingumo.
8 Nusikaltėlio keliai yra kreivi, o nekaltojo
darbai teisūs.
9 Geriau gyventi palėpės kampe, negu su
vaidinga moterimi dideliuose namuose.
10 Nedorėlio siela trokšta pikto; artimas
nesulauks iš jo palankumo.
11 Kai nubaudžiamas pašaipūnas, neišmanė-
lis tampa išmintingas. Kai išmintingas
pamokomas, jis įgyja pažinimo.
12 Teisusis stebi nedorėlio namus ir mato,
kaip nedorėlis parbloškiamas už savo
nedorybes.
13 Kas vargšui šaukiant užsikemša ausis, tas
pats šauks ir nebus išgirstas.

Slapta dovana numaldo pyktį, o kyšis į 14
užantį – smarkų įtūžį.
Teisieji džiaugiasi, kai vykdomas teisingu- 15
mas, bet piktadariams tai sukelia siaubą.
Nuklystantis nuo išminties kelio atsidurs 16
mirusiųjų susirinkime.
Kam patinka linksmybės, tas nuskurs, kas 17
mėgsta vyną ir aliejų, tas nepraturtės.
Išpirka už teisųjį bus nedorėlis ir už dorąjį – 18
klastingasis.
Geriau gyventi dykumoje, negu su irzlia 19
ir vaidinga moterimi.
Trokštamų turtų ir aliejaus yra išmintingo- 20
jo namuose, o kvailas žmogus juos
iššvaisto.
Kas ieško teisumo ir gailestingumo, 21
suranda gyvenimą, teisumą ir garbę.
Išmintingasis užima stipriųjų miestą ir 22
sugriauna tvirtovę, kuria jie pasitikėjo.
Kas sergi burną ir liežuvį, saugo savo sielą 23
nuo nelaimių.
Pasipūtęs, įžūlus žmogus vadinamas 24
pašaipūnu, jis elgiasi akiplėšiškai ir
išdidžiai.
Tinginio troškimas jį pražudo, nes jo 25
rankos atsisako dirbti.
Visą dieną tinginys godžiai geidžia, o 26
teisusis duoda negailėdamas.
Nedorėlio auka pasibjaurėtina, tuo 27
labiau, kai ji aukojama su klastingais
ketinimais.
Melagingas liudytojas pražus, o dėmesin- 28
gai klausantis žmogus kalbės visą laiką.

29 Nedorėlis nutaiso įžūlų veidą, bet dorasis
įtvirtina savo kelią.
30 Priešinantis VIEŠPAČIUI nėra nei išmin-
ties, nei išmanymo, nei patarimo.
31 Žirgas paruošiamas kovos dienai, bet
pergalė ateina iš VIEŠPATIES.

22 SKYRIUS

1 Geras vardas yra vertingesnis už didelius
turtus, ir malonė – už sidabrą bei auksą.
2 Turtuolis ir vargšas turi bendra – abiejų
sutverėjas yra VIEŠPATS.
3 Supratingas žmogus numato nelaimę ir
pasislepia, o neišmanėlis eina ir nukenčia.
4 Nuolankumas ir VIEŠPATIES baimė atneša
turtus, garbę ir gyvenimą.
5 Klastūno kelyje erškėčiai ir žabangos, kas
saugo savo sielą, bus toli nuo jų.
6 Parodyk vaikui kelią, kuriuo jis turi eiti,
tai ir pasenęs jis nenukryps nuo jo.
7 Turtuolis viešpatauja vargšui, ir skolinin-
kas yra skolintojo vergas.
8 Kas sėja neteisybę, pjauna nelaimę, ir jo
žiaurumo nebeliks.
9 Dosnus žmogus bus palaimintas, nes jis
dalinasi savo duona su vargšu.
10 Išvaryk pašaipūną, ir liausis ginčai, baigsis
barniai ir įžeidinėjimai.
11 Kas mėgsta širdies tyrumą, to kalba
maloninga, ir karalius bus jo draugas.
12 VIEŠPATIES akys saugo pažinimą, bet
neištikimojo žodžius Jis paverčia niekais.
13 Tinginys sako: "Liūtas – lauke, jis sudras-
kys mane gatvėje".
14 Svetimos moters lūpos – gili duobė, tas,
kurio VIEŠPATS nekenčia, įkris į ją.
15 Kvailystė prisirišusi prie vaiko širdies, bet
drausmės rykštė nuvarys ją toli nuo jo.

Kas skriaudžia beturtį norėdamas pratur- 16
tėti ir kas duoda turtingam, pats nuskurs.
Palenk ausį klausytis, ką sako išminčiai, ir 17
atverk širdį mano pažinimui.
Tau bus malonu jį laikyti savo širdyje, ir 18
tai tiks tavo lūpoms.
Šiandien mokau tave, būtent tave, kad tu 19
pasitikėtum VIEŠPAČIU.
Ar aš nerašiau tau tris kartus patardamas ir 20
pamokydamas,
kad tu būtum įsitikinęs tiesos žodžių 21
tikrumu ir perduotum juos tiems, kurie
tave siuntė?
Neapiplėšk beturčių dėl to, kad jie 22
beturčiai, ir neskriausk vargšų teisme,
nes VIEŠPATS gins jų bylą ir atims juos 23
plėšusiųjų gyvybę.
Nedraugauk su pikčiurna ir nesusidėk su 24
ūmiu žmogumi,
kad neišmoktum jo takų ir nepaspęstum 25
spąstų savo sielai.
Nebūk iš tų, kurie paduoda ranką, laiduo- 26
dami už svetimą skolą.
Jei negalėsi sumokėti, kodėl iš tavęs turėtų 27
atimti tavo guolį?
Nekeisk senų žemės ribų, kurias nustatė 28
tavo protėviai.
Ar matei žmogų, sumanų savo darbe? Jis 29
stovės karaliaus akivaizdoje ir jam nerei-
kės lenktis prieš paprastus žmones.

23 SKYRIUS

1 Kai sėdiesi valgyti su aukštu valdininku,
rūpestingai stebėk, kas prieš tave padėta.
2 Prisidėk peilį prie gerklės, jei esi žmogus,
valdomas norų.
3 Negeisk jo skanėstų, nes tai apgaulingas
maistas.
4 Nepersidirbk siekdamas pralobti, palik
tokias mintis.
5 Nukreipsi savo dėmesį į tai, ir to nebėra,
nes turtai tikrai pasidarys sparnus ir kaip
erelis nuskris į padangę.
6 Nevalgyk duonos pas šykštuolį ir negeisk
jo skanėstų,
7 nes kaip jis mąsto širdyje, toks jis ir
yra. "Valgyk ir gerk", – sako jis tau, bet jo
širdis ne su tavimi.
8 Suvalgytą kąsnį tu išvemsi ir veltui kalbėsi
malonius žodžius.
9 Nekalbėk kvailio ausims, nes jis paniekins
tavo žodžių išmintį.
10 Nekeisk senų žemės ribų ir nepasisavink
našlaičių lauko,
11 nes jų Atpirkėjas yra galingas, Jis gins jų
bylą prieš tave.
12 Atverk širdį pamokymams ir ausis pažini-
mo žodžiams.
13 Nevenk drausminti vaiką, nes jei suduosi
jam rykšte, jis nemirs.
14 Tu nubausi jį rykšte ir išgelbėsi jo sielą
nuo pragaro.

Mano sūnau! Jeigu tavo širdis bus išmin- 15
tinga, suteiksi man daug džiaugsmo.
Mano širdis džiūgaus, kai tavo lūpos 16
kalbės tiesą.
Nepavydėk nusidėjėliams, bet bijok 17
VIEŠPATIES per visą dieną.
Nes tikrai yra ateitis, ir tavo viltis nežlugs. 18
Klausyk, mano sūnau, ir būk išmintingas, 19
tiesiu keliu vesk savo širdį.
Nesusidėk su girtuokliais ir nesėsk valgyti 20
su rijūnais.
Nes girtuokliai ir rijūnai nuskursta, o 21
mieguistumas aprengia skarmalais.
Klausyk savo tėvo, kuris tave pagimdė, ir 22
neniekink savo motinos, kai ji pasensta.
Įsigyk tiesą ir neparduok jos, pirk išmin- 23
ties, pamokymo bei išmanymo.
Teisiojo tėvas džiūgaus, ir pagimdęs 24
išmintingąjį džiaugsis juo.
Tesidžiaugia tavo tėvas ir motina, tedžiū- 25
gauja ta, kuri tave pagimdė.
Mano sūnau, patikėk man savo širdį, ir 26
tavo akys testebi mano kelius.
Paleistuvė yra gili duobė, ir svetima 27
moteris – siauras šulinys.
Iš tiesų ji tykoja tarsi plėšikas grobio ir 28
didina neištikimų vyrų skaičių.
Kas vargsta? Kas dejuoja? Kas barasi? Kas 29
kvailioja? Kas gauna kirčių be priežasties?
Kieno paraudusios akys?
Tie, kurie ilgai sėdi prie vyno, kurie ieško 30
maišyto vyno.
Nežiūrėk į vyną, kad jis raudonas, raibu- 31
liuoja taurėje ir švelniai nuryjamas.

32 Galiausiai jis kerta kaip gyvatė ir gelia
kaip angis.
33 Tada tavo akys nukryps į svetimas moteris,
ir tavo širdis kalbės nepadoriai.
34 Tu būsi lyg miegantis jūros vidury, lyg
snaudžiantis laivo stiebo viršūnėje.
35 Tuomet sakysi: "Jie mušė mane, bet
nesužeidė, daužė mane, bet aš nejaučiau.
Kai pabusiu, vėl ieškosiu to paties."

24 SKYRIUS

Nepavydėk piktiems žmonėms ir nenorėk 1
su jais būti,
nes jie širdyje mąsto apie smurtą, o 2
lūpomis kalba, kaip pakenkti.
Namai statomi išmintimi ir įtvirtinami 3
supratimu.
Pažinimu jų kambariai pripildomi vertin- 4
gų ir malonių turtų.
Išmintingas karys yra stiprus, ir pažinimu 5
žmogus padidina savo jėgas.
Kariauk klausydamas išmintingų patari- 6
mų, nes būsi saugus turėdamas daug
patarėjų.
Išmintis kvailiui per aukštai, ir prie miesto 7
vartų jis neatveria burnos.
Kas planuoja daryti pikta, bus vadinamas 8
piktadariu.
Kvailystės užmačios yra nuodėmė, ir 9
žmonės nekenčia pašaipūno.
Jei palūžai nelaimės dieną, tavo jėga 10
menka.
Atsisakęs išgelbėti vedamus mirti bei 11
pasmerktus nužudyti,
negi sakysi, kad to nežinojai? Argi Tas, 12
kuris pasveria širdis, nesupranta, Tas, kuris
palaiko tavo sielą, nežino? Jis atlygins
žmogui pagal jo darbus.
Mano sūnau, valgyk medų, nes tai gera, 13
nes korys saldus tavo gomuriui.
Lygiai taip ir išminties pažinimas tavo 14
sielai. Ją radęs turėsi ateitį, ir tavo viltys

nebus tuščios.
15 Nedorėli, netykok pasaloj prie teisiojo
buveinės ir neišniekink jo poilsio vietos,
16 nes teisusis septynis kartus krenta ir vėl
atsikelia, o nedorėlis klumpa savo pražū-
čiai.
17 Kai tavo priešas krenta, nesidžiauk, ir jam
klumpant tenebūna linksma tavo širdis,
18 kad VIEŠPATS nepamatytų, nesupyktų ir
nenukreiptų nuo jo savo rūstybės.
19 Teneužsiplieskia tavo aistros dėl piktada-
rių ir nepavydėk nedorėliams,
20 nes blogis neturi ateities, ir nedorėlio
žiburys bus užgesintas.
21 Mano sūnau, bijok VIEŠPATIES ir kara-
liaus, nesusidėk su neištikimaisiais,
22 nes staiga ateis jų prapultis, ir kas žino
nelaimę, kurios jie susilauks nuo tų
abiejų.
23 Šitie pamokymai irgi išmintingiems: būti
šališkam teisme nėra gerai.
24 Kas kaltajam sako: "Tu teisus", tą keiks
žmonės ir nekęs tautos.
25 O jį sudraudžiantys bus mylimi, ant jų
nužengs dideli palaiminimai.
26 Lūpos, kurios teisingai atsako, bus bu-
čiuojamos.
27 Atlik darbus laukuose, tinkamai paruošk
savo žemę ir tuomet statykis namus.
28 Neliudyk prasimanytai prieš savo kaimy-
ną ir neapgaudinėk savo lūpomis.
29 Nesakyk: "Kaip jis man padarė, taip ir aš
jam padarysiu. Atlyginsiu jam pagal jo
darbus".

Aš ėjau pro tinginio lauką ir neišmanėlio 30
vynuogyną.
Ir štai, visur augo usnys, buvo pilna 31
dilgėlių, akmeninė tvora sugriuvus.
Pamatęs tai, apsvarsčiau širdyje, pasižiū- 32
rėjau ir pasimokiau:
"Truputį pamiegosi, truputį pasnausi, 33
trumpam prigulsi, sudėjęs rankas,
ir užklys skurdas kaip pakeleivis bei stoka 34
kaip ginkluotas vyras".

25 SKYRIUS

1 Šios taip pat yra Saliamono patarlės, jas
surinko Judo karaliaus Ezekijo vyrai.
2 Dievo garbė – reikalą nuslėpti, karaliaus
garbė – reikalą ištirti.
3 Kaip dangaus aukštybės ir žemės gelmės,
taip neištiriama karalių širdis.
4 Nuvalyk nuodegas nuo sidabro ir sidab-
rakaliui iš jo išeis indas.
5 Pašalink nedorėlį karaliui iš akių, ir sostas
bus įtvirtintas teisingumu.
6 Nesiaukštink karaliaus akivaizdoje ir
nestok didžiųjų vieton,
7 nes geriau, jei tau bus sakoma: "Ateik į
garbingesnę vietą", nei būti pažemintam
akivaizdoje kilmingojo, kurį matei savo
akimis.
8 Nepradėk skubotai bylinėtis, nes ką
galiausiai darysi, kai tavo artimas sugėdins
tave.
9 Savo ginčą su artimu išspręskite tarpusa-
vyje, ir kito paslapties neatskleisk,
10 kad kas išgirdęs nesugėdintų tavęs ir tu
neįgytum blogo vardo.
11 Laiku pasakytas žodis – kaip auksiniai
obuoliai, išpuošti sidabru.
12 Išmintingas sudraudimas dėmesingai
ausiai yra kaip aukso žiedas ar auksinis
papuošalas.
13 Kaip sniego šaltumas pjūties metu, taip
patikimas pasiuntinys jį pasiuntusiam. Jis
atgaivina šeimininko sielą.

Kaip debesys ir vėjai be lietaus yra tas, 14
kuris girdamasis žada dovaną, bet jos
nepadovanoja.
Kantrumu įtikinamas kunigaikštis, ir 15
švelnus liežuvis sulaužo kaulus.
Radai medaus? Valgyk tiek, kiek tau 16
reikia, tik nepersivalgyk, kad nereiktų
išvemti.
Nekelk per dažnai kojos į artimo namus, 17
kad neįkyrėtum jam ir jis nepradėtų tavęs
nekęsti.
Kaip vėzdas, kardas ar aštri strėlė yra 18
žmogus, melagingai liudijantis prieš savo
artimą.
Kaip sugedęs dantis ar išnirusi koja, taip 19
pasitikėjimas neištikimu žmogumi nelai-
mės dieną.
Kaip atimti apsiaustą šaltą dieną ar pilti 20
actą ant žaizdos, taip dainuoti dainas
prislėgtai širdžiai.
Jei tavo priešas alksta, duok jam duonos, 21
jei trokšta, pagirdyk vandeniu,
nes taip krausi žarijas ant jo galvos, ir 22
VIEŠPATS atlygins tau.
Šiaurės vėjas atneša lietų, apkalbos 23
sukelia pasipiktinimą.
Geriau gyventi pastogės kampe, negu su 24
vaidinga žmona erdviuose namuose.
Kaip šaltas vanduo troškulio iškamuotai 25
sielai, taip gera žinia iš tolimos šalies.
Kaip sudrumstas šaltinis ar užteršta 26
versmė, taip teisusis, parklumpantis prieš
nedorėlį.

27 Valgyti daug medaus nėra gerai ir siekti
sau šlovės nėra šlovė.
28 Kaip sugriautas miestas be sienų, taip
žmogus, nesuvaldantis savo dvasios.

26 SKYRIUS

1 Kaip sniegas vasarą ir lietus pjūties metu, taip kvailiui nedera garbė.
2 Kaip žvirblis nuskrenda ir kregždė nulekia, taip nepasiliks ir nepelnytas prakeikimas.
3 Botagas arkliui, žąslai asilui ir lazda kvailio nugarai.
4 Neatsakyk kvailiui pagal jo kvailumą, kad pats netaptum į jį panašus.
5 Atsakyk kvailiui pagal jo kvailumą, kad jis pats sau neatrodytų išmintingas.
6 Kas siunčia žinią per kvailį, tas nusikerta kojas ir pats sau pakenkia.
7 Kaip silpnos yra luošio kojos, taip ir patarlė kvailio lūpose.
8 Teikti garbę kvailiui – tas pats, kas pritvirtinti akmenį prie laidynės.
9 Kaip erškėtis girto žmogaus rankoje, taip patarlė kvailio lūpose.
10 Visus apsunkina tas, kas samdo kvailį ar praeivį.
11 Kaip šuo grįžta prie savo vėmalų, taip kvailys kartoja savo kvailystes.
12 Ar matei žmogų, laikantį save išmintingu? Kvailys turi daugiau vilties nei šis.
13 Tinginys sako: "Liūtas kelyje! Liūtas gatvėse!"
14 Kaip durys varstomos ant vyrių, taip tinginys vartosi lovoje.

Tinginys įkiša ranką į dubenį ir jam per 15
sunku pakelti ją prie burnos.
Tinginys laiko save išmintingesniu už 16
septynis išmintingai atsakančius.
Kaip žmogus, kuris griebia šunį už ausų, 17
yra praeivis, kuris kišasi į svetimą ginčą.
Kaip pamišėlis, kuris svaido žarijas, strėles 18
ir mirtį,
yra žmogus, kuris apgauna savo artimą ir 19
sako: "Argi aš ne pajuokavau?"
Kai nėra malkų, gęsta ugnis, kai nėra 20
liežuvautojo, nutyla rietenos.
Anglys žarijoms ir malkos ugniai, o 21
vaidingas žmogus įžiebti kivirčą.
Liežuvautojo žodžiai – kaip skanėstai, 22
kurie patenka į žmogaus vidų.
Kaip sidabro nuodegomis aptrauktas 23
molinis indas yra karšti žodžiai ir pikta
širdis.
Nekenčiantis žmogus nesako to lūpomis, 24
bet širdyje laiko klastą.
Nors jo balsas malonus, netikėk juo, nes 25
septynios niekšybės jo širdyje.
Nors jis apgaule slepia neapykantą, jo 26
nedorybė paaiškės tautos susirinkime.
Kas kasa duobę, pats į ją įkris, ir kas parita 27
akmenį, tam jis sugrįš.
Meluojantis liežuvis nekenčia tų, kuriuos 28
užgauna, ir pataikaujančios lūpos veda į
pražūtį.

27 SKYRIUS

1 Nesigirk rytdiena, nes nežinai, ką ji tau atneš.
2 Tegul kitas giria tave, o ne tavo burna; svetimas, o ne tavo lūpos.
3 Akmuo sunkus ir smėlis daug sveriantis, bet kvailio apmaudas sunkesnis už juos abu.
4 Pyktis yra žiaurus, įtūžis tarsi tvanas, bet kas gali atsilaikyti prieš pavydą?
5 Geriau atviras įspėjimas negu slepiama meilė.
6 Draugo padarytos žaizdos rodo ištikimybę, o gausūs nekenčiančio pabučiavimai – klastą.
7 Persisotinusi siela niekina medaus korį, o alkanai sielai ir kartūs dalykai yra saldūs.
8 Kaip paukštis, nuklydęs nuo lizdo, taip žmogus, palikęs savo vietą.
9 Aliejai ir kvepalai – atgaiva širdžiai, o nuoširdūs draugo patarimai malonūs sielai.
10 Neapleisk savo draugo ir savo tėvo bičiulio. Ištikus nelaimei neik į brolio namus. Geriau kaimynas arti negu brolis toli.
11 Mano sūnau, būk išmintingas ir pradžiugink mano širdį, kad galėčiau atsakyti mane gėdinančiam.
12 Atsargus žmogus mato pavojų ir pasislepia, o neišmanėlis eina ir nukenčia.

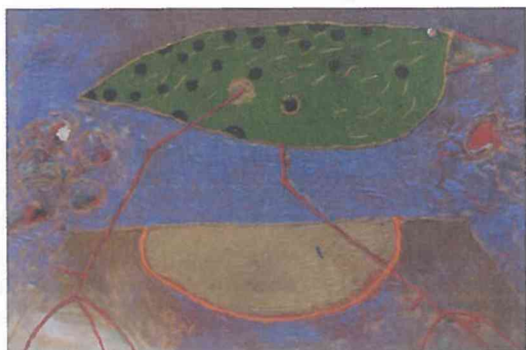
Paimk apdarą iš to, kuris laidavo už 13
svetimąjį, turėk užstatą iš laiduojančio už
nepatikimus.
Kas atsikėlęs anksti rytą garsiu balsu 14
laimina savo draugą, bus palaikytas
keikiančiu.
Nuolatinis lašėjimas lietingą dieną ir 15
vaidinga moteris yra panašūs.
Kas nori ją nutildyti yra kaip tas, kuris 16
galvoja sustabdyti vėją ir savo dešine
išlaikyti aliejų.
Geležis aštrina geležį, o žmogus savo 17
draugo nuovoką.
Kas prižiūri figmedį, valgo jo vaisių, kas 18
dėmesingas šeimininkui, sulaukia pagar-
bos.
Kaip veidas atsispindi vandenyje, taip 19
žmogus – kito širdyje.
Kaip nepasotinami pragaras ir prapultis, 20
taip nepasotinamos žmogaus akys.
Kaip ugnis ištiria sidabrą ir karštis – auksą, 21
taip žmogų ištiria giriančios lūpos.
Nors grūstuvu trintum kvailį piestoje su 22
grūdais, jo kvailumas neatsiskirs nuo jo.
Dėmesingai rūpinkis savo avimis ir 23
nuoširdžiai prižiūrėk savo kaimenę,
nes turtai nėra amžini ir karūna neišlieka 24
per kartas.
Kai žolė nušienaujama, pasirodo atolas, ir 25
renkamos kalnų žolės.
Avinėliai bus tavo drabužiams, ožiai 26
laukams nusipirkti.
Ožkų pieno užteks maistui tau, tavo 27
šeimai ir tavo tarnaitėms aprūpinti.

28 SKYRIUS

1 Piktadarys bėga, niekam jo nesivejant, o
teisusis yra drąsus kaip liūtas.
2 Dėl šalies nuodėmių joje daugėja valdi-
ninkų, bet kai valdovas išmintingas ir
supratingas, ji ilgai išsilaiko.
3 Vargšas, kuris spaudžia vargšus, panašus į
netikėtą liūtį, sunaikinančią derlių.
4 Nesilaikantys įstatymo giria nedorėlius, o
tie, kurie jo laikosi, priešinasi piktada-
riams.
5 Pikti žmonės nesupranta teisingumo, o
ieškantys VIEŠPATIES supranta viską.
6 Beturtis, kuris dorai elgiasi, geresnis už
nedorai gyvenantį turtuolį.
7 Išmintingas sūnus laikosi įstatymo, o kuris
susideda su lėbautojais, daro gėdą savo
tėvui.
8 Kas krauna turtus didelėmis palūkanomis
bei nuošimčiais, kaupia juos žmogui,
kuris dosnus beturčiams.
9 Kas nusisuka, kad negirdėtų įstatymo, to
malda – pasibjaurėjimas.
10 Kas suklaidina teisųjį, vesdamas jį piktais
keliais, pats įkris į savo duobę, bet nekal-
tieji paveldės gera.
11 Turtuolis manosi esąs išmintingas, tačiau
supratingas beturtis mato tikrąją jo padėtį.
12 Kai teisieji viešpatauja – didelė šlovė, bet
iškylant nedorėliams, žmonės slepiasi.

Kas slepia savo nusikaltimus, tam nesi- 13
seks, bet kas juos išpažįsta ir liaujasi
daręs, susilauks malonės.
Palaimintas žmogus, kuris atsargus 14
nuolatos, o kas užkietina širdį, pateks į
nelaimę.
Piktas valdovas neturtingai tautai kaip 15
riaumojantis liūtas ar peralkusi meška.
Neprotingas valdovas griebiasi žiaurios 16
priespaudos, bet kas nekenčia godumo,
prailgins savo dienas.
Žmogus, pralieję́s nekaltą kraują, skuba į 17
pražūtį; niekas tenepadeda jam.
Nekaltai gyvenantis bus išgelbėtas, bet 18
paliekantis tikrąjį kelią ir pasukantis
kreivais viename iš jų pražus.
Kas dirba savo žemę, turės sočiai duonos, 19
o kas dykinėja, nuskurs.
Ištikimas žmogus bus gausiai laiminamas, 20
bet tas, kuris skuba praturtėti, neliks
nenusikaltęs.
Netinka būti šališkam ir daryti pikta dėl 21
duonos kąsnio.
Pavydus žmogus skuba pralobti ir nenu- 22
tuokia, kad jį ištiks skurdas.
Subarantis klystantį vėliau susilauks iš jo 23
daugiau palankumo, nei tas, kuris meili-
kaudamas kalba netiesą.
Kas vagia iš savo tėvo ar motinos ir mano, 24
kad tai ne nuodėmė, yra plėšiko bendras.
Kas didžiuojasi ir pučiasi, sukelia nesan- 25
taiką, o pasitikintis VIEŠPAČIU klestės.
Pasitikintis savo širdimi yra kvailas, o 26
kuris išmintingai elgiasi, bus išgelbėtas.

27 Kas duoda beturčiui, nieko nestokos, o
kas užsimerkia, kad nematytų skurstančio,
bus labai keikiamas.
28 Kai iškyla nedorėliai, žmonės slepiasi, bet
kai jie žlunga, padaugėja teisiųjų.

29 SKYRIUS

1 Žmogus, kuris yra dažnai baramas, bet
užkietina savo sprandą, bus staiga sutriuš-
kintas ir nebeatsigaus.
2 Kai daugėja teisiųjų, tauta džiaugiasi, bet
kai valdo nedorėliai, žmonės dejuoja.
3 Žmogus, kuris myli išmintį, džiugina savo
tėvą, o kas susideda su paleistuvėmis,
iššvaisto turtą.
4 Teisingumu karalius sustiprina kraštą, o
kas ima kyšius, alina jį.
5 Žmogus, pataikaujantis savo artimui,
tiesia tinklą jo kojoms.
6 Nedorėlio nusikaltimai – tai spąstai jam
pačiam, o teisusis gieda ir džiūgauja.
7 Teisusis rūpinasi vargšų teisėmis, o nedo-
rėlis į tai nekreipia dėmesio.
8 Niekintojai sukelia mieste sąmyšį, o
išmintingieji numalšina įniršį.
9 Jei išmintingas žmogus susiginčija su
kvailu, tas arba pyksta, arba juokiasi, ir
nėra ramybės.
10 Kraugeriai nekenčia nekaltojo, o dorieji
rūpinasi jo siela.
11 Kvailys išlieja visą savo pyktį, o išmintin-
gas žmogus susilaiko ir nusiramina.
12 Jei valdovas klauso melo, visi jo pareigū-
nai bus nedorėliai.
13 Vargšas ir apgavikas turi bendra: VIEŠPATS
duoda šviesą abiejų akims.

Jei karalius teisingai teisia vargšą, jo sostas 14
išsilaikys per amžius.
Rykštė ir sudraudimas duoda išminties, 15
bet vaikas, paliktas savo valiai, daro gėdą
motinai.
Kai daugėja nedorėlių, daugėja nusikalti- 16
mų, bet teisieji matys jų žlugimą.
Auklėk savo sūnų ir turėsi ramybę, ir tai 17
suteiks tavo sielai džiaugsmo.
Nematydami vilties žmonės nebesivaldo, 18
bet palaimintas, kas laikosi įstatymo.
Vergo vien žodžiais neišauklėsi, nors jis 19
supranta, bet nekreipia dėmesio.
Ar matei skubotai kalbantį žmogų? 20
Kvailys teikia daugiau vilties negu jis.
Vergas, lepinamas nuo mažens, galiausiai 21
užsinorės tapti paveldėtoju.
Pikto būdo žmogus sukelia kivirčus, o 22
pilnas įniršio – padaro daug nusikaltimų.
Žmogaus puikybė jį pažemina, o nuolan- 23
kios dvasios žmogus susilaukia pagarbos.
Kas susideda su vagimi, nekenčia savo 24
sielos; jis girdi prisaikdinimą liudyti, bet
nieko nesako.
Kas bijo žmonių, patenka į spąstus, o kas 25
pasitiki VIEŠPAČIU, yra apsaugotas.
Daugelis ieško valdovo palankumo, bet 26
teisingumas kiekvienam ateina iš VIEŠPA-
TIES.
Teisusis bjaurisi nedoru žmogumi, o 27
nedorėlis tuo, kuris elgiasi teisiai.

30 S K Y R I U S

1 Žodžiai Agūro, Jakės sūnaus iš Masos. Tas
žmogus kalbėjo Itieliui, pačiam Itieliui ir
Ukaliui:
2 "Esu neišmaniausias iš žmonių ir neturiu
žmogiško supratimo.
3 Aš nesimokiau išminties ir neturiu Švento-
jo pažinimo.
4 Kas užžengė į dangų ir nužengė atgal?
Kas rankomis pagavo vėją? Kas įvyniojo
vandenis į drabužį? Kas įtvirtino žemės
pakraščius? Kuo Jis vardu ir kuo vardu Jo
sūnus? Pasakyk, jei žinai.
5 Kiekvienas Dievo žodis yra tyras, jis
skydas tiems, kurie ieško Jame apsaugos.
6 Nieko nepridėk prie Jo žodžių, kad Jis
neapkaltintų tavęs ir nepasirodytų, jog esi
melagis.
7 Dviejų dalykų prašiau Tavęs, neatsisakyk
man jų suteikti pirma, nei mirsiu.
8 Atitolink nuo manęs tuštybę ir melą;
neduok man nei turtų, nei skurdo; mai-
tink mane kasdiene duona,
9 kad pasisotinęs netapčiau Tau neištikimas
ir nesakyčiau: 'Kas yra VIEŠPATS?' arba
nuskurdęs nevogčiau ir nepaniekinčiau
savo Dievo vardo.
10 Nešmeižk tarno jo šeimininkui, kad jis
tavęs nekeiktų ir tu nenukentėtum.
11 Yra karta, kuri keikia tėvą ir nelaimina
motinos;

karta, kuri mano esanti švari, bet nėra 12
apsivaliusi nuo purvo;
karta – kokios išdidžios jos akys ir kaip 13
aukštai pakeltos jos blakstienos;
karta, kurios dantys – kardai ir nasrai – 14
peiliai, kad surytų beturčius krašte ir
vargšus tarp žmonių.
Siurbėlė turi dvi dukteris, šaukiančias: 15
'Duok, duok!' Yra trys, kurie nepasisotina,
ir ketvirtas, kuris nepasakys: 'Gana';
tai mirusiųjų buveinė, nevaisingos įsčios, 16
nuolat vandens trokštanti žemė, ir ugnis –
ji nesako: 'Gana'.
Akį, kuri tyčiojasi iš tėvo ir paniekina 17
paklusnumą motinai, iškapos slėnio
varnai ir sules erelio jaunikliai.
Yra trys, kurie mane stebina, ir ketvirtas, 18
kurio nesuprantu:
erelio kelias danguje, gyvatės kelias ant 19
uolos, laivo kelias jūros vidury ir vyro
kelias pas mergelę.
Štai svetimaujančios moters kelias: ji 20
pavalgo, nusišluosto lūpas ir sako: 'Nieko
blogo nepadariau'.
Yra trys, nuo kurių sudreba žemė, ir 21
ketvirtas, kurio ji nepakenčia:
tarno, kai jis karaliauja, kvailio, kai šis 22
pasisotina,
bjauraus būdo moters, kai ji išteka, ir 23
tarnaitės, kai ji užima šeimininkės vietą.
Štai keturi iš žemės mažųjų, bet jie 24
išmintingiausi iš išmintingųjų:
skruzdės nėra stipri giminė, bet apsirūpi- 25
na maistu vasarą;

26 kalnų triušiai – silpna giminė, bet įsirengia namus uolose;
27 skėriai neturi karaliaus, bet žygiuoja tvarkingais pulkais;
28 driežas, pagaunamas rankomis, bet jis patenka ir į karaliaus rūmus.
29 Štai trys eina didingai, ir ketvirtas išdidžiai žingsniuoja:
30 liūtas – stipriausias iš žvėrių, niekam nepasitrauks iš kelio;
31 žirgas, paruoštas kovai, ožys ir karalius savo žmonių priešaky.
32 Jei buvai kvailas, aukštindamas save ar mąstydamas pikta, užsidenk ranka burną.
33 Plakant pieną, gaunamas sviestas, mušant per nosį, pasirodo kraujas, ir kurstant pyktį, kyla barnis".

31 SKYRIUS

Karaliaus Lemuelio žodžiai. Įkvėpti 1
pamokymai, kuriais jį auklėjo motina:
"Ką gi, mano sūnau? Ką gi, mano įsčių 2
sūnau? Ką gi, mano įžadų sūnau?
Nešvaistyk savo jėgų moterims ir savo 3
kelių toms, kurios sužlugdo karalius.
Ne karaliams, Lemueli, ne karaliams gerti 4
vyną ir ne kunigaikščiams stiprius gėrimus,
kad gerdami jie nepamirštų įstatymų ir 5
neiškraipytų teisingumo prispaustiesiems.
Duok stipraus gėrimo žūstančiam ir vyno 6
apkartusiai sielai.
Tegul jie geria ir pamiršta savo skurdą ir 7
savo vargo tegul nebeprisimena.
Atverk savo burną už tuos, kurie neturi 8
balso, apgink našlaičių bylą.
Atverk lūpas, teisk teisingai ir apgink 9
beturtį bei vargšą.
Kas gali rasti dorybingą moterį? Ji yra 10
daug vertingesnė už perlus.
Vyro širdis ja visiškai pasitiki ir jam 11
netrūksta pelno.
Visą savo gyvenimą ji daro vyrui tik gera, 12
o ne pikta.
Ji parūpina vilnos bei linų ir noriai dirba 13
savo rankomis.
Ji lyg pirklių laivai iš toli pargabena 14
maistą.
Ji keliasi prieš aušrą, paruošia valgį šeimai 15
ir paskirsto darbus tarnaitėms.

16 Ji apžiūri lauką ir jį įsigyja, savo rankų uždarbiu įveisia vynuogyną.
17 Ji susijuosia strėnas jėga ir sustiprina savo rankas.
18 Ji mato, kad jos verslas geras; jos žiburys negęsta naktį.
19 Jos rankos imasi ratelio, ir jos pirštai laiko verpstę.
20 Ji dosniai duoda beturčiui ir ištiesia ranką vargšui.
21 Jos negąsdina žiemos sniegas, nes visa šeima aprengta brangia vilna.
22 Ji priaudžia lovatiesių. Jos apdarai – ploniausia drobė ir purpuras.
23 Jos vyras įžymus vartuose, kai sėdi tarp šalies vyresniųjų.
24 Ji audžia ploną drobę ir ją parduoda, pirkliams pristato juostų.
25 Jos apdarai – stiprybė ir orumas, ji linksmai žiūri į ateitį.
26 Jos lūpos kalba išmintį ir liežuvis švelnius pamokymus.
27 Ji prižiūri namų ūkį ir nevalgo tinginio duonos.
28 Jos vaikai pakilę vadina ją palaiminta, ir jos vyras liaupsina ją:
29 'Yra daug dorybingų dukterų, bet tu pranoksti jas visas'.
30 Žavumas apgaulingas ir grožis tuščias, bet moteris, bijanti VIEŠPATIES, bus liaupsinama.
31 Duokite jai jos rankų vaisių, ir jos darbai tegul ją giria vartuose".

Karaliaus Saliamono patarlės

Redaktorė Jūratė Račkauskaitė
Stilistė-korektorė Sonata Miežonytė
Maketuotoja Geda Žyvatkauskaitė

SL 1002. Leidykla "Tikėjimo žodis".
Šaltūnų 27A, 2043 Vilnius.
Spausdino leidyklos "Tikėjimo žodis" spaustuvė. Užs. Nr. 10
Kaina sutartinė.